Orosháza Város Komplex Esélyegyenlőségi Programja

HAT PENNA
Tanácsadó és Fejlesztő Kft.
5008 Szolnok, Gábor Andor u. 8.

2008. február 14.

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés *4*

II. Orosháza város általános bemutatása *6*

II.1. A város településhálózatban betöltött szerepe **6**

II.2. Külső elérhetőség **6**

II.3. A gazdasági élet legfőbb jellemzői **7**

II.3.1. Vállalkozások, foglalkoztatás, munkanélküliség 7

II.3.2. Kiemelt fejlesztési szükségletek 12

II.3.3. Civil szerveződések szerepe a foglalkoztatásban 13

II.4. A lakónépesség számának, összetételének változása **14**

II.4.1. Demográfiai adatok 14

II.4.2. Etnikai összetétel 15

II.4.3. Fejlesztési célok 15

II.5. Lakhatási körülmények **16**

II.5.1. Lakáshelyzet 16

II.5.2. Fejlesztési célok 17

II.6. Települési műszaki infrastruktúra **18**

II.6.1. Vonalas infrastruktúra, közlekedés 18

II.6.2. Fejlesztési célok 22

II.7. A szociális intézményrendszer bemutatása **23**

II.7.1. Ellátások és szolgáltatások 23

II.6.2. A szociális intézmény alapítványai 29

II.6.3. Az ellátórendszer fejlesztési elképzelései 30

II.8. Egészségügy **30**

II.8.1. A városban működő egészségügyi intézmények bemutatása 30

II.8.2. Fejlesztési célok 34

II.8.3. Az egészségügyet támogató civil alapítványok 36

II.9. Az oktatási intézményrendszer bemutatása **36**

II.9.1. A város oktatási hálózata 36

II.9.2. Fejlesztési célok 42

II.9.3. Az oktatás-és felzárkóztatás területén működő civil szervezetek 42

II.10. Művelődés, sport **45**

II.10.1. A kultúrához, közművelődéshez, valamint az információhoz való hozzájutás esélyének megteremtése 45

II.10.2. A sport helyzetének bemutatása 46

II.10.3. Fejlesztési célok 48

II.11. Esélyegyenlőségi szempontok érvényesülése a munkáltatóknál **50**

II.11.1. Esélyegyenlőségi szempontok az önkormányzat és intézményei foglalkoztatásában 50

II.11.2. Esélyegyenlőségi szempontok érvényesülése Orosháza forprofit szektorának foglalkoztatásában 52

II.11.3. Fejlesztési célok 54

II.12. Civil szerveződések az esélyegyenlőség megteremtéséért **54**

III. Ütemezés, források, felülvizsgálat *57*

Mellékletek **58**
1. sz. melléklet Eddig megvalósult esélyegyenlőséget is biztosító beruházások (2001-2006) 58
2. sz. melléklet Projektek, költségek, ütemezés 59
3. sz. melléklet Társadalmasítás bemutatása 61
4. sz. melléklet Vonatkozó jogszabályok jegyzéke 64

Táblajegyzék

1. Táblázat A város legnagyobb foglalkoztatói a piaci szférában (2006) 8
2. Táblázat A város legnagyobb foglalkoztatói a közszférában (2006) 8
3. Táblázat Az orosházi ipari park főbb mutatói (2003-2006) 8
4. Táblázat A helyi iparűzési adóból származó bevétel 9
5. Táblázat A környező településekről munkavégzés céljából rendszeresen a városba utazók (ingázók) száma (2006) 9
6. Táblázat Nyilvántartott álláskeresők (2006) 9
7. Táblázat Közcélú foglalkoztatás (2004-2005-2006), fő 11
8. Táblázat Lakosok száma, korcsoportonkénti megoszlás 15
9. Táblázat Lakáshelyzet, lakhatás (2006) 16
10. Táblázat Önkormányzati tulajdonban lévő lakások száma és komfortfokozata (2006) 16
11. Táblázat Közművesítés a lakásállomány arányában (2006) 21
12. Táblázat Pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülők száma (2004-2005-2006) 23
13. Táblázat Gyermekvédelmi törvény szerinti ellátás 25
14. Táblázat Alapszolgáltatások 25
15. Táblázat Nappali ellátások 25
16. Táblázat Szakosított ellátások 26
17. Táblázat Szociális ellátások intézményfenntartók szerinti bontásban 26
18. Táblázat Egészségügyi intézményrendszer jellemző mutatói 31
19. Táblázat Orvosi körzet és a hozzájuk tartozó lakosság számának változása (2005-2006) 31
20. Táblázat Az önkormányzati fenntartású alapfokú oktatási intézmény feladat-ellátási helyeinek főbb adatai (2006) 38
21. Táblázat Az általános iskolák tanulóira vonatkozó adatok (2006) 38
22. Táblázat A képzések megnevezése és a résztvevők száma (2004-2007) 39

I. Bevezetés

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése Magyarország számára is alapvető jelentőségű. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség - és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Kiemelt cél, hogy minden állampolgár, - a nők, a fogyatékos személyek, a roma emberek, a tartós munkanélküliek, a pályakezdők, az idős korúak stb. - számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén egyaránt.

Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény a települési önkormányzatok számára megteremti annak lehetőségét, hogy a Köztársasági Esélyegyenlőségi Programban meghatározott célokkal összhangban helyi esélyegyenlőségi programot fogadjanak el.

Orosháza város – élve a törvény adta lehetőségével, és a fent említett célok minél hatékonyabb megvalósításának érdekében - megalkotja a településre vonatkozó helyi esélyegyenlőségi programját. A dokumentum tartalmazza az önkormányzat által ellátandó feladatokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi célokat, megvalósításuk forrásigényét és végrehajtásuk ütemezését a városban élő hátrányos helyzetű csoportok

- lakhatási,
- foglalkoztatási,
- egészségügyi,
- szociális,
- oktatási helyzetének, illetve
- a kultúrához, sporthoz és az információhoz való hozzáférés lehetőségének elemzésével.

Megjelenítésre kerül – az önkormányzati feladatok mellett - a magánszféra, a civil szervezetek szerepe az esélyegyenlőség megvalósításában: interjúk, kérdőívek, fókuszcsoportos megbeszélések (2. sz. melléklet), statisztikai adatok és a város saját adatbázisából történő adatszolgáltatások felhasználásával. A civil szervezetek kapcsán bemutatásra kerülnek a legfontosabb esélyegyenlőségi programjaik, minden olyan tevékenységük, melyek a kiemelt célcsoportok életkörülményein hivatottak javítani.

A komplex esélyegyenlőségi program utal – a tavaly év végén elfogadásra került- települési közoktatási intézkedési tervre, mely a város közoktatását elemzi az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve, majd ezek alapján a közoktatást érintő célokat és feladatokat határozza meg.

Az anyag számba veszi a már eddig megtett intézkedéseket, azokat a feladatokat, amelyeket a vonatkozó esélyegyenlőségi törvényből adódóan már teljesített a város. (1. sz. melléklet)

Az esélyegyenlőségi programhoz kapcsolódik az – integrált városfejlesztési stratégia (IVS) keretében kidolgozandó – anti-szegregációs terv, melynek célja, hogy a város felmérje azon területeit, ahol a szegregáció már megkezdődött, illetve előrehaladott állapotban van, és a fentiek szellemében kidolgozzon a szegregáció oldására irányuló programokat.

A települési esélyegyenlőségi program egyeztetési változata felkerült a városi honlapra, valamint az önkormányzat gondoskodott a közreműködőknek és az érintetteknek való eljuttatásáról. Írásos, szövegszerű módosítási javaslat érkezett Dénes Tündétől, Fésűné Bálint Gizellától, Németh Anikótól, Szederháti Istvántól és Takács Antaltól. Javaslataikat köszönjük, beépítettük az anyagba.

II. Orosháza város általános bemutatása

Orosháza város Magyarország dél-keleti szektorában, a Dél-alföldi Régió területén, Békés megyében helyezkedik el. Eurorégiókban gondolkodva: a magyar, román, szerb határ menti megyéket összefogó térség központi sávjában foglal helyet.

II.1. A város településhálózatban betöltött szerepe

A város a 47-es számú főút mentén, Békéscsaba megyeszékhely és Hódmezővásárhely megyei jogú városok között helyezkedik el. Békés megye harmadik legnépesebb városaként tíz települést magába foglaló kistérségi társulás központja. Lakosságának száma 2006. év végén: 30 688 fő.

Orosháza város regionális szintű feladatokat nem lát el.

Kórháza területi besorolású intézmény, Békés megye lakosságának egyharmadát látja el, területileg a megye nyugati egyharmadát. Kistérségi szintű feladatok: építéshatósági és gyámhatósági feladatok. Kistérségi szinten látják el a felnőtt - és gyermek központi orvosi ügyeletet, valamint a Társulás biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást.

2005. március 24-én alakult meg az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása. A Békés megye nyugati peremén elhelyezkedő kistérség települései Békéssámson, Csanádapáca, Csorvás, Gádoros, Gerendás, Kardoskút, Nagyszénás, Pusztaföldvár, Tótkomlós, melyek közül városi rangú az 5.646 lakossal bíró Csorvás és a 6.486 lelket számláló Tótkomlós. A Társulás központja Orosháza, itt működik a kistérség két intézménye: a Kistérségi Iroda, valamint a Kistérségi Gyermekjóléti Iroda.

II.2. Külső elérhetőség

A város közúti megközelítése kedvezőnek tekinthető, melyet az M5-ös autópálya viszonylagos közelsége, továbbá a városon áthaladó 47. sz. főút (Szeged-Orosháza-Debrecen) és a Kiskunfélegyháza-Orosháza-Battonya határátkelő utak korszerűsítési munkái tovább javítanak.

Bár közvetlen vasúti összeköttetés a fővárossal nincs, Orosháza a térség vasúti gócpontja. Szegedre és Békéscsabára a több mint 100 éve kiépült Fiume–Nagyvárad vonalon keresztül juthatunk el, ezen kívül vonatok indulnak Szentes, Mezőtúr és Mezőhegyes irányába is. Orosházát érintő jelentős fejlesztés a Szeged-Békéscsaba-Kötegyán vasútvonal villamosítása és a fővonalakra előírt 100-120 km/óra megengedett sebességnek megfelelő korszerűsítése. A MÁV Rt. távlati fejlesztési elképzelései szerint a vonal „kétvágányúsítását” tervezi (a jelenlegi pályatesthez képest északi irányban); a fővonal villamosítása a hosszú távú (2015-ig megvalósuló) tervekben szerepel. A jelenleg ismert tervek alapján az Orosházát érintő mellékvonalak megtartásával lehet számolni.

Légi úton a város kisgépekkel a békéscsabai és szegedi repülőterek igénybevételével érhető el, de Orosháza rendelkezik egy nem üzemelő tartalék repülőtérrel is.

II.3. A gazdasági élet legfőbb jellemzői

II.3.1. Vállalkozások, foglalkoztatás, munkanélküliség

A város gazdasági élete az ipar által meghatározott, melyet hagyományosan jelentős mezőgazdaság, élelmiszeripar egészít ki.
Robbanásszerűen tör előre az idegenforgalmi ágazat, hiszen a (20.222 hektár területű) város egyik negyedében található az 1869 óta gyógyászati célú fürdőhelyként ismert fás, tavas, a Marost az Alföldre áteresztő hegyekből táplált tavakkal ékesített Gyopárosfürdő.

Hogyan alakult a regisztrált vállalkozások száma? A regisztrált vállalkozások számát tekintve a 1997-2004 között tapasztalható stagnálást, 2005-ben egy dinamikus bővülés, majd 2006-ban egy erőteljes visszaesés követte. Számokra lefordítva a folyamatot azt tapasztaljuk, hogy 1997-2004 között 3.218 és 3.190 között ingadozott a regisztrált vállalkozások száma, miközben a működő vállalkozások aránya kismértékben bővült (1.859-ről 2.033 darabra). 2005-ben a városban 3.586 regisztrált és 2.042 működő vállalkozást rögzítettek. A működő vállalkozások aránya a regisztráltakhoz viszonyítva ekkor: 57%.

A következő fejezetrészben a legfontosabb vállalkozásokat ágazatok szerint mutatjuk be.

A településen, illetve a kistérségben elsősorban a szántóföldi növénytermesztés jellemző, amelyet kiegészít a takarmánynövények termesztése. Nagy jelentőségű továbbá az állattenyésztés, különösen a baromfitenyésztés (főleg liba), valamint a sertéstartás. A kistérségben működő legjelentősebb mezőgazdasági vállalkozás a növénytermesztéssel és az állattenyésztéssel immár közel másfél évtizede, 1995-ös létrejötte óta foglalkozó és mintegy 200 embernek munkát adó AGRO-M Rt.
Kiemelkedik még a mintegy 2.500 hektár területen szántóföldi növénytermesztést végző, 1995-ben alapított, szövetkezetből átalakult OROSFARM Zrt. Jelentős mezőgazgasági vállalkozás továbbá a Béke Agrárszövetkezet és a Vegetáció Kft.

A településen bejegyzett és/vagy telephellyel rendelkező, a kereskedelem és szolgáltatás területén működő fontosabb vállalkozások az alábbiak: TESCO Globál Zrt. PROFI Élelmiszer Áruház, PLUSZ Élelmiszer Áruház, LIDL Élelmiszer Áruház, Penny Market Élelmiszer Áruház, Élésker Kft., OTP Bank Nyrt., Városüzemeltetési és Szolgáltató Zrt.

A településen bejegyzett és/vagy telephellyel rendelkező, az ipar területén működő fontosabb vállalkozások listája a következő: Guardian Orosháza Kft., Linamar Hungary Nyrt., Owens-Illinois Manufacturing Kft., MERIAN Zrt., OVM Karsai Zrt., Alföldi Kohászati és Gépipari Zrt., OrosHÁZA Glas Kft., Doherty Hungary Kft, MERIAN Zrt., ALTOKERAM Kft., Cerlux Ipari és Kereskedelmi Kft,

ISO-PORTÁL Kft., KAZÉP Kazánjavító és Szerelő Kft., KAZÉP-LÁNGTECHNIKA Kft, EURO-UNIOR Fűtéstechnika Kft.

1. Táblázat A város legnagyobb foglalkoztatói a piaci szférában (2006)

Vállalkozás neve:	Foglalkoztatottak száma
Linamar Hungary NyRt.	1.022
Merián ZRt. Fa.	526
Guardian Orosháza Kft.	218
Owens-Illinois Manufacturing Kft.	205

Forrás: Polgármesteri Hivatal adatbázisa

2. Táblázat A város legnagyobb foglalkoztatói a közszférában (2006)

Szervezet neve:	Foglalkoztatottak száma, egyéb jellemzők adatokkal, rövid értékeléssel
Városi Kórház	Közalkalmazott 756 fő
Polgármesteri Hivatal	Köztisztviselő 120 Fő, egyéb 30 fő
Táncsics Gimnázium	Közalkalmazott 105 fő, egyéb 3 fő
Kossuth Közoktatási Intézmény	Közalkalmazott 104 fő
Orosháza Város Általános Iskolája	Közalkalmazott 209 fő
Egyesített Szociális Intézmény	Közalkalmazott 220 fő

Forrás: Polgármesteri Hivatal adatbázisa

Az ipari park Orosháza déli ipari övezetének peremén (belterületen), a Mezőkovácsháza és Tótkomlós irányába kivezető utak között helyezkedik el, ahol számos ipari és kereskedelmi létesítmény található. Az ipari parkot a város önkormányzata 2000-ben alapította.
A mintegy 40 hektáros ipari parkban 11 jól működő vállalkozás (800 fő) folytat ipari, kereskedelmi tevékenységet. Az ipari park a működő vállalkozások mellett befektetők, vállalkozók részére ajánlja szolgáltatásait és a 16,7 hektáros "zöldmezős" beruházási területet. A park összetett szolgáltatás mix-szel rendelkezik, így például vállalják - többek között - építmények kulcsrakész kivitelezését, jogi tanácsadást, cégbejegyzést, kapcsolatközvetítést helyi hatóságokhoz, vállalkozásokhoz. Az ipari park legfontosabb mutatóit az alábbi táblázat összegzi.

3. Táblázat Az orosházi ipari park főbb mutatói (2003-2006)

	2003	2004	2005	2006	% (2006/2005)
Ipari Parkban működő cégek száma	10	10	10	11	110
Foglalkoztatottak száma (fő)	715	626	626	626	100
Összes nettó árbevétel (mFt)	5.094,3	6.239,9	6.519,5	6.825,6	105
- ebből export (mFt)	3.005,6	2.495,6	2.673	2.866,8	107

Forrás: Polgármesteri Hivatal adatbázisa

Az ipari parkban működő cégek száma 2006-ban eggyel emelkedett, így a parkban működő cégek száma: 11. A foglalkoztatottak száma 2004-ben jelentősen, 89 fővel esett vissza, azóta stagnál 626 fő értéken. 2003 óta ugyanakkor bővült az ipari parkba betelepült cégek összes nettó árbevétele, ezen

belül 2004-től az export bevétele is, ami a létrehozott termékek versenyképességét, a vállalkozások erős piaci pozícióit igazolja vissza.

A vállalkozásokhoz kapcsolódóan, azok versenyképességére utalva a következőkben megvizsgáljuk a helyi iparűzési adó alakulását. A fent említett adófajta jelentős bevételt képez az önkormányzat költségvetésében. A foglalkoztatottság növekedése a 15-64 év közötti népesség arányában, valamint az iparűzési adóból származó bevétel enyhe emelkedése a vállalkozások, munkaadók erősödését mutathatja. Ugyanakkor a lenti táblázatból egyértelműen látható, hogy a míg a helyi iparűzési adóból származó bevételek összegszerűen nőttek, addig az ebből befolyó összeg az összes adóbevétel százalékában lényegében nem mutat növekedést.

4. Táblázat A helyi iparűzési adóból származó bevétel

	2004	2005	2006
Helyi iparűzési adó összege (e Ft)	853.484	917.304	984.830
Az összes adóbevétel százalékában	79	79	80

Forrás: Polgármesteri Hivatal

Orosháza kistérségi központ, térségi szerepéből következik, hogy a településre sokan járnak más településről dolgozni. Ugyanakkor magas az Orosházáról – munkavégzés céljából – más településre ingázók aránya is. Az összes foglalkoztatottak 33,4 %-a, azaz 3.809 fő ingázó. A bejárók és az eljárók aránya 67,8 %, illetve 32,2 %.

5. Táblázat A környező településekről munkavégzés céljából rendszeresen a városba utazók (ingázók) száma (2006)

Ingázók száma (fő)		**Összes foglalkoztatott száma (fő)**	**Ingázók/összes foglalkoztatott (%)**
Más településről bejáró	**Mástelepülésre eljáró**		
2.583	1.226	11.391	33,4

Forrás: Polgármesteri Hivatal adatbázisa

6. Táblázat Nyilvántartott álláskeresők (2006)

	Nyilvántartott álláskeresők	**A180 napon túl nyilvántartott álláskeresők**	**A180 napon túl nyilvántartott álláskeresők**	**A pályakezdők**
	aránya a munkaképes korú népesség %-ában		aránya a nyilvántartott álláskeresők %-ában	
Orosháza	6,4	3,0	46,0	8,9
Békés megye városai	7,9	3,6	46,0	9,6
Békés megye	8,9	4,1	46,5	9,0

Forrás: KSH

A regisztrált munkanélküliek és a tartós munkanélküliek aránya Orosházán kedvezőbb a 2006. évben, mint a megye városainak átlagában, illetve Békés megye területén. A tartós munkanélküliek aránya a regisztrált munkanélküliek körében magasnak mutatkozik, bár Orosháza Békés megyéhez képest kissé

előnyösebb helyzetben van. A pályakezdő munkanélküliek is kedvezőbb helyzetben vannak Orosházán.

Orosháza városában az álláskeresők száma 2000-2002 között folyamatosan csökkent, majd a 2002-es legalacsonyabb értékről folyamatosan emelkedni kezdett a feljegyzett érték. A 2005-ben mért legmagasabb, 6,55%-os arányt követően kedvezően változott a munkakeresők aránya a városban, azonban az álláskeresők aránya még 2007 novemberében is meghaladta a 6%-ot, mely a megyei értékhez (8,82 %) viszonyítva kedvező.

1. ábra Nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népesség %-ában (2000-2007)

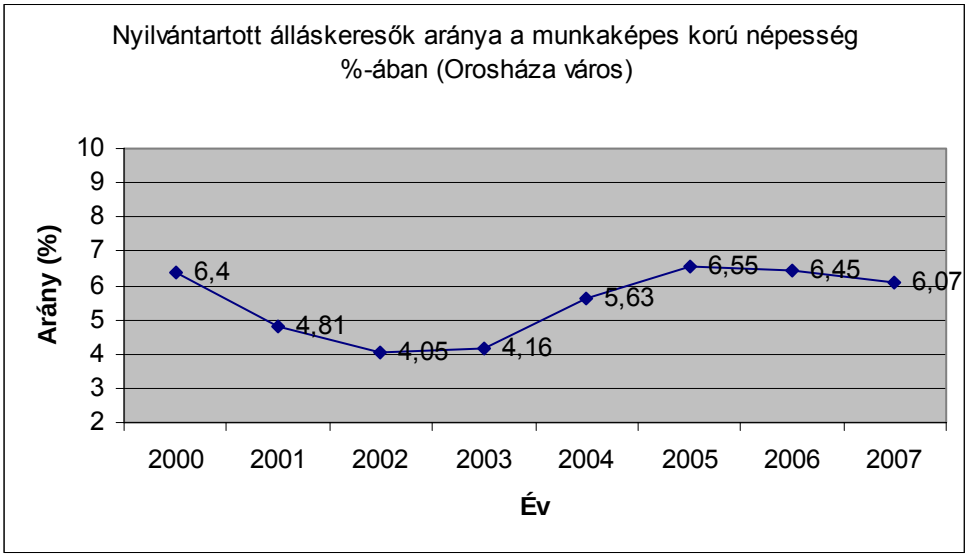

Forrás: KSH T-Star adatok alapján szerkesztett diagram

A nyilvántartott álláskeresők száma a fenti időszak során – tükrözve a megjelenített arányokat is – 1997-ben volt a legmagasabb (1.782 fő), 2002-ben a legalacsonyabb (848 fő), 2002-t követően folyamatosan emelkedett, 2005-re 1.350 főre nőtt, majd 2006-ban ismét kisebb mértékben csökkent.

2. ábra Nyilvántartott álláskeresők száma Orosházán (1997-2006)

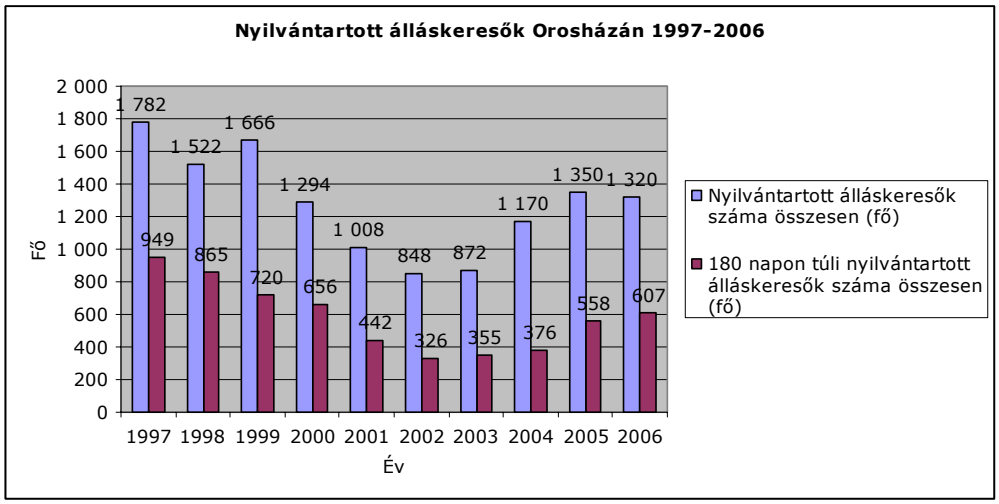

Forrás: KSH T-Star adatok alapján szerkesztett diagram

Összesítésként fontos kiemelni, hogy foglalkoztatási szempontból Orosháza városa megyei viszonylatban a kisebb hátrányokkal rendelkező települések közé sorolható (a 18 város közül 3 rendelkezik jobb mutatókkal). Az elemzett adatok azt mutatják, hogy a településen az elmúlt két év során csökkent a munkanélküliség. Mindezek ellenére a település egyik kiemelt fontosságú problémája továbbra is a minőségi munkahelyteremtés kell, hogy legyen, felzárkóztatva a várost a régió gazdaságilag legerősebb városaihoz.

Az önkormányzat törekszik - aktív szociálpolitikai eszközök alkalmazásával - bevonni a munkanélkülieket közcélú foglalkoztatásba. Ennek sikeressége azonban az Állami Foglalkoztatási Szolgálat által nyújtott lehetőségektől is függ.

7. Táblázat Közcélú foglalkoztatás (2004-2005-2006), fő

	2004	2005	2006
Orosháza	59	113	39

Forrás: Polgármesteri Hivatal

Munkaerő-piaci és egyben esélyegyenlőségi szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok foglalkoztatási helyzetéről Orosháza vonatkozásában nem állnak rendelkezésre adatok, de feltételezhetően hasonló tendenciák érvényesülnek, mint országos szinten.

A fogyatékkal élők körében a foglalkoztatottak aránya a 2001. évi népszámlálás adatai alapján 9 %-ra csökkent. Ez leginkább az alacsony iskolázottsággal függ össze, de a hozzáférési korlátok is meghatározóak.
Az Európai Unió tagállamaiban 2001-ben a fogyatékos emberek átlagosan 40-50 %- a, a súlyosan fogyatékosok 30-40 %-a volt foglalkoztatott.

A kirekesztődésben veszélyeztetettek köre nálunk is ugyanaz, mint az Unió tagállamaiban, de a hangsúlyok nem azonosak. Nálunk az etnikai hovatartozás jóval meghatározóbb veszélyeztetettségi forrás. Becslések szerint a romák foglalkoztatottsági szintje kevesebb, mint a fele a nem roma népességnek,

munkanélküliségi rátájuk három-ötszörös, azaz átlagosan 40%-os, mely hátrányos helyzetű térségekben elérheti a 90%-ot is.

A 2001. évi népszámlálási adatok alapján Békés megyében a teljes népesség 30%-a gazdaságilag aktív, míg a roma népességen belül ez az arány mindössze 17%. Amennyiben a gazdasági aktivitást a 15 éves és azon felüli korosztályon belül vizsgáljuk, akkor elmondható, hogy a népesség 44%-a, a roma lakosság 26%-a aktív kereső.

Magyarországon a nők munkanélküliségi mutatói kiemelkedően rosszak, csak minden második munkavállalási korú nő dolgozik. Az inaktívak 60,3%-a volt nő 2006-ban. A gyermekvállalás után a munkaerő-piacra visszatérni kívánó nők egyharmadának nincs hova visszatérnie, miközben közel háromnegyedük szeretne ismét dolgozni. (KSH)

A nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés számos formát ölt a munkahelyeken: a férfiakkal szemben alacsonyabb jövedelmeket kapnak, kevesebb nő kerül vezető pozícióba. Különösen kiélesedik a negatív diszkrimináció, amikor egy nő gyermeket vállal vagy kisgyermeket nevel; a munkáltatók nem szívesen alkalmazzák őket, illetve a szülés után gyakran nem tudnak visszatérni eredeti munkahelyükre.

A pályakezdő fiatalok tapasztalat, gyakorlat hiányában szintén nehezen tudnak elhelyezkedni. A nemzetközi összehasonlításban használt 15–64 éves korcsoport foglalkoztatási rátája a vizsgált időszakban 56,9% volt. A munkanélküliek 18,5%-a a munkaerőpiacon csak kis létszámban jelenlévő 15–24 éves korosztályból került ki. Az e korcsoportot jellemző munkanélküliségi ráta 18,1% volt.
A Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ 2007. decemberi adataira hivatkozva elmondható, hogy Orosházán a regisztrált munkanélküliek 9%-a pályakezdő. Iskolai végzettségüket tekintve egy negyedük általános iskolát végzett, 17% szakmunkásképző, szakiskolai végzettséggel, 49% gimnáziumi, illetve szakközépiskolai érettségivel rendelkezik, a főiskolát, egyetemet végzettek 10%-ban vannak jelen. A munkanélküli pályakezdő fiatalok 2/3-a nő.

Az idősebb korosztállyal szembeni negatív munkáltatói attitűdök a korcsoportban megnehezítik az elhelyezkedést. Megszerzett tapasztalatukat, tudásukat így kevésbé tudják kamatoztatni, átadni az új generációknak.

II.3.2. Kiemelt fejlesztési szükségletek

Orosháza önkormányzata a város idegenforgalmi fejlesztéseinek összefoglalását, rendszerezését tartalmazó koncepciót fogadott el. A kiemelt célok között szerepel a város európai nemzetközi gyógyhellyé fejlesztése, gyógyászati kutatóműhely kialakítása, a meglévő fürdő-együttes továbbfejlesztése (teljes körű rekonstrukció, kiszolgáló terek), kereskedelmi szállásférőhelyek kialakítása, bővítése, termálenergia felhasználása. Az idegenforgalmi fejlesztések, amellett, hogy munkahelyeket teremtenek, többletbevételekhez juttatják a vállalkozásokat, a lakosságot.

A befektetők vonzása érdekében a város négy területen (idegenforgalom, ipari park, környezetvédelem, szolgáltatás és gazdaság) kínál befektetési információkat.

A tervezés folyamatában lévő integrált városfejlesztési stratégia elkészítésének célja – többek között – a közösségi (önkormányzati, állami és EU), valamint a privát hozzájárulások együttes mobilizálása. Az ugyancsak előkészítés alatt álló Integrált városközpont fejlesztési program egyik kulcseleme: belvárosi üzletek felújítása, korszerűsítése, mely a városközpont gazdasági funkcióját hivatott erősíteni.

Az önkormányzat igyekszik élni mindazon lehetőségekkel, amelyek biztosítják a munkanélküliek, illetve az inaktívak munkaerőpiacra történő visszakerülését, így él a közhasznú foglalkoztatás, közmunka, illetve a képzéssel egybekötött foglalkoztatás lehetőségeivel. Az önkormányzat a foglalkoztatás javítása érdekében folyamatosan együttműködik a Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Orosházi Kirendeltségével, illetve a helyi kamarával, figyeli a pályázati lehetőségeket.

II.3.3. Civil szerveződések szerepe a foglalkoztatásban

A Kistérségi Agrárfejlesztési Alapítványt 2002-ben alapította 7 mezőgazdasági termeléssel foglalkozó magánszemély. Kuratóriuma 3 főből áll. Létrehoztak egy Agrárinformációs Irodát, mely a gazdákat hivatott segíteni különböző ügyintézésekben (adóbevallás, gázolaj támogatás, bio–termesztés népszerűsítése, rendezvények szervezése stb.), illetve az agrár kamarával, valamint a gazdakörökkel ápolnak jó kapcsolatot.

Esélyegyenlőséget segítő programjuk a „Non-profit közvetítés” program, melynek támogatója az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány. A támogatás mértéke:23 millió Ft. A program időtartama: 18 hónap, 2007. május 2. – 2008. október 31-éig tart. A program keretében 5 főállású munkavállalót foglalkoztatnak, közülük 1 fő 45 éven felüli.
A program kiemelt céljai:

- az alkalmi és szezonális munkákat közvetítő nonprofit tevékenység rendszerének kidolgozása,
- az orosházi kistérségi modellprojekt létrehozása és annak adaptálása Békés megye kistérségeire,
- a foglalkoztatás lehetőségeinek bővítése, szociális biztonság javítása az alkalmi munkavállalás időtartamának és jövedelmének növelése céljából.

A program vállalja a munkaadók és munkavállalók feltérképezését, a közöttük történő közvetítést. Számítógépes adatnyilvántartó rendszert dolgoztattak ki, mely az adatok feldolgozását is lehetővé teszi. A programban elérendő eredmények: az alkalmi munkavállalói könyv alapján történő összes tervezett foglalkoztatás: 1.500 fő, 30.000 nap, 14.950.000 közteherjegy érték, illetve 200 fő alkalmi foglalkoztatás időtartamát meghaladó munkaviszonyba közvetítése.

Az alapítvány kistérségi kapcsolatrendszere kiterjedt. Az alapítvány alapító tagja a Civilek Együtt a Kistérségért Szövetségnek (CEAK). A szövetség célja egyrészt a civil szervezetek összefogása annak érdekében, hogy a kistérségbe minél több forrást tudjanak vonzani, másrészt tervezik a Kistérségi Foglalkoztatási Paktum létrehozását. (A CEAK a Megyei Foglalkoztatási Paktum aláírói között is szerepel).

Az agárfejlesztési alapítvány a Civil Egyeztető Fórum tagjaként részt vesz a kistérségi szintű döntéshozatal folyamatában, az önkormányzatokkal való kapcsolatuk jó.

II.4. A lakónépesség számának, összetételének változása

II.4.1. Demográfiai adatok

Orosháza 2006. végén, Békés megye harmadik legnagyobb városaként 30.688 lakost számlált. Ez a megye összlakosság számának 8 %-a.

3. ábra Orosháza város lakónépessége

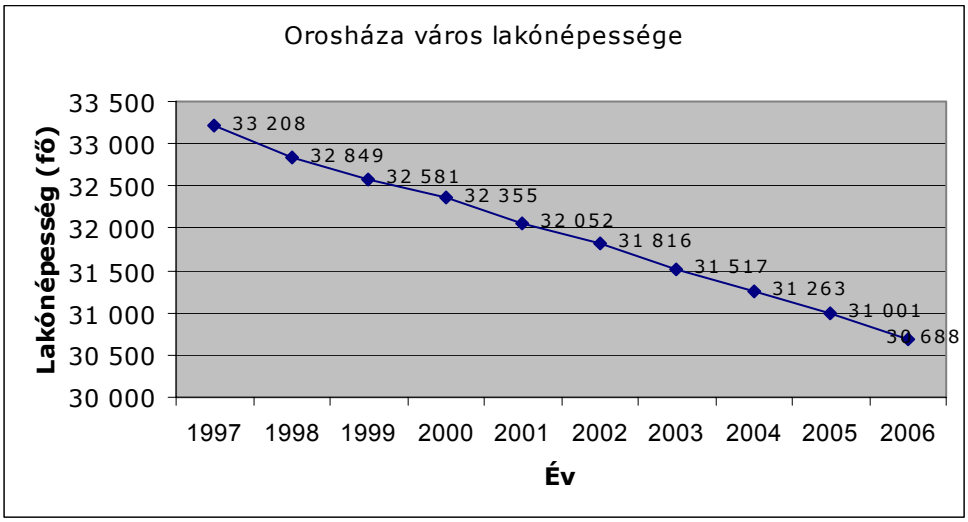

Forrás: KSH T-Star adatok alapján szerkesztett diagram

A fenti diagram szemléletesen ábrázolja a város népességének az elmúlt 10 év során tapasztalható folyamatos, egyenletesnek mondható csökkenését.

A népesség csökkenésének okai közül Orosháza esetében hangsúlyoznunk kell a belföldi vándorlási különbözet mutatóját. Az 1.000 lakosra jutó bevándorlás és elvándorlás különbözete (-6,3) a megyén belül a városok között a középmezőnyben van. Hangsúlyozandó, hogy Békés megyében csak Békés, Gyomaendrőd és Gyula városa rendelkezik e tekintetben pozitív mutatókkal. A megyei városok kedvezőtlen mutatói jelzik, hogy még a nagyobb települések – köztük Orosháza – népességmegtartó ereje is gyengül.

A lakónépesség számának és korösszetételének alakulásában érvényesülnek a hazai és az Európai Uniós tendenciák, a 2001. évi adatokhoz képest a város lakossága 4, 3 %-kal csökkent. Az élveszületések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve -6,1. A természetes fogyás mérsékeltebb, mint a megyei átlag (-6,6 ezrelék), de jóval erőteljesebb a Dél-Alföldön és az országban tapasztaltaknál (-4,6 ezrelék, valamint -3,2 ezrelék).

A kettős öregedés Orosházán is megfigyelhető. A lakónépesség számának csökkenése mellett emelkedő tendenciát mutat a 60 év feletti korosztály

arányának növekedése. A 60 év feletti lakosok száma az elmúlt 10 év alatt 224 fővel emelkedett.

8. Táblázat Lakosok száma, korcsoportonkénti megoszlás

Év	0-17 év (%)	18–59 év(%)	60-79 év(%)	79 év felett(%)	Összesen (fő)
2004.	17,6	60,4		22	31 978
2005.	17,4	60,3	18,5	3,8	31 742
2006.	17,2	60,3	18,7	3,8	31 554
2007.	16,9	60,2	18,8	4,1	31 271

Forrás: Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium

A közelmúltban Orosháza Város Önkormányzata, a Cigány Kisebbségi Önkormányzat és a Munkaügyi Központ eredményes pályázati együttműködésében megvalósult egy 50 ember foglalkoztatását célzó program, melybe 20 fő roma származású munkavállaló is bevonásra került.
A foglalkoztatás részét képezte az oktatás is, mely szakmai ismereteket nyújtott, ennek eredményeként javulhatott a képzettségi mutató a roma lakosság körében.

II.4.2. Etnikai összetétel

Az országos adatok alapján a roma munkavállalók helyzetéről elmondható, hogy a roma lakónépesség a többségtől eltérő területi koncentráltságot mutat: a cigányság kevesebb, mint 10%-a lakik a fővárosban, szemben a teljes népesség 20%-ával; kistelepüléseken lakik a cigányság mintegy 60%-a, szemben az országos 38%-kal. A területi hátrányok fokozzák a kirekesztődés veszélyét (javakból, lehetőségekből, jogokból, társadalmi folyamatokból) különösen a kistelepüléseken, tanyás térségekben. A roma emberek munkahelyi esélyegyenlőtlenségének legfőbb okát elsősorban az alulképzettségre, a megfelelő szakképzettség hiányára vezetik vissza. A cigány nemzetiségűeknek csak körülbelül 16%-a gazdaságilag aktív.

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat felmérése alapján Orosházán 550-600 ember vallja magát roma származásúnak.
A felnőtt korúak száma 400 fő, akiknek 60 %-a rokkant. Ők többnyire az 50 - 65%-os rokkantsági fokba tartoznak.
Iskolázottsági szintjük nagyon alacsony, mely nehezíti munkaerő-piaci integrációjukat. A felnőtt roma származású lakosság 30%-a még az általános iskola 8 osztályát sem végezte el. Az általános iskolát végzettek 30%-a azonban tovább már nem képezte magát. A továbbtanulók szakmát tanultak, tanfolyamokat végeztek, különböző átképzésekben vettek részt. A diplomások aránya 2,5 %.

A Német Kisebbségi Önkormányzat nagyon kis létszámú, alig 40 főt képviselnek. Aktív a kulturális együttműködésük a városi önkormányzattal. Céljuk: a hagyomány –és a német nyelv ápolása. Nemzetközi kapcsolatokat gondoznak és fejlesztenek az ausztriai, németországi, észak-olaszországi testvérteleplülésekkel.

II.4.3. Fejlesztési célok

A kötődés, az identitástudat erősítése érdekében a város Ifjúsági Ház Klub kialakítását tervezi, a hagyományok ápolását, újjáéledését segíti az „Éljünk magyarul" Dél-alföldi hagyományok történelmi léptékekben – élhető középkori falu létesítése a kistérségben címet viselő program.

Az önkormányzat a kisebbségi önkormányzattal, a szociális, egészségügyi intézményekkel együttműködve törekszik a romák életminőségének javítására, a jobb lakhatási körülmények biztosítására, a testi-lelki egészségük megőrzése, hagyományaik ápolása, az élethosszig tartandó tanulás ösztönzésére. Feladatuknak tekintik továbbá a roma célcsoport élethelyzetének, társadalmi esélyegyenlőségének javítását, a munkaerő-piaci (re)integrációjuk elősegítését.
Ennek érdekében 2008 januárjában az önkormányzat jelentős nagyságú integrált oktatást fejlesztő pályázatot (HH, HHH és SNI tanulók fejlesztése) adott be az Eötvös Iskola fejlesztésére.

II.5. Lakhatási körülmények

II.5.1. Lakáshelyzet

A város lakásállománya valamivel több, mint 14.000 db. A belterületen lévő lakások 60%-a kertes ház, illetve sorház, míg a tömblakások aránya 40%. A külterületi tanyák száma viszonylag magas, a teljes lakásállomány 5,7%-a. Ehhez a külterületi lakásaránnyhoz a lakónépesség 5%-a társul.

9. Táblázat Lakáshelyzet, lakhatás (2006)

Teljes lakásállomány	Belterületen lévő lakások száma	Külterületi tanyák száma
14.039	13 175 *Ebből:* kertes ház és sorház: 7 853 tömblakás: 5 322	802

Forrás: Polgármesteri Hivatal

A város önkormányzata a több éve tartó „panelprogram"-ban mintegy 400 db magántulajdonban lévő, illetve lakásszövetkezeti üzemeltetésben lévő, iparosított technológiával épült lakás energetikai és homlokzati korszerűsítéséhez járult hozzá kamatmentes hitel biztosításával.

Az önkormányzat bérlakás állományát pályázati támogatásokból igyekszik bővíteni. 2001-ben 150 millió Ft-ot nyert 28 szociális bérlakás (Gárdonyi u.) építése érdekében. 2004. évben került átadásra a Bartók B. és Hegedűs I. utcán épített 76 lakás. 2005. évben a HOLCIM alapítvány 50%-os támogatásával a Kakasszék tanya 2/5-8. szám alatt 4 db lakás került kialakításra.
Jelenleg is civil alapítványhoz (HOLCIM) pályázik az önkormányzat további 6 db bérlakás kialakítására a város bérlakás állományának bővítése céljából.

10. Táblázat Önkormányzati tulajdonban lévő lakások száma és komfortfokozata (2006)

Összkomfortos	Komfortos	Félkomfortos	Komfort nélküli	Szükséglakás
208	109	6	53	-
Összesen:		376		

Forrás: Polgármesteri Hivatal

Az összes lakásállomány alig 2,7%-a, összesen 376 db van önkormányzati tulajdonban. Az önkormányzati tulajdonban lévő lakások 55%-a összkomfortos. Szociális jellegű bérlakások az ingatlanok 95%-át, míg a költségalapú bérlakások csupán a lakásállomány 2%-át teszik ki.

A szociális jellegű bérlakáshoz való hozzájutás feltételeit „Az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról" szóló 16/2006. (IX.15.) sz. önkormányzati rendelet és 2008. január 1-vel hatályos módosulása tartalmazza.

A rendelet értelmében bérlakáshoz pályázat útján lehet hozzájutni azon személyeknek, akik Orosházán bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkeznek. További kiegészítő feltétel, a komfortfokozatonként meghatározott jövedelem, mely az alábbiak szerint alakul:
Komfort nélküli és félkomfortos lakás igénylése esetén az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladhatja meg a mindenkori minimálbér 50 %-át.
Komfortos lakás igénylése esetén az egy főre jutó havi nettó jövedelem a mindenkori minimálbér 50-80 %-a között kell legyen, míg összkomfortos lakás igénylésekor ennek az összegnek a mindenkori minimálbér 80-100 %-a között kell lennie.
Kiskorú gyermeket nevelő házaspár, vagy kiskorú gyermeket nevelő egyedülálló szülő egy főre jutó jövedelmének el kell érnie a mindenkori minimálbér 40 %-át.
Az egy főre jutó havi jövedelem kiszámítása oly módon történik, hogy a család pályázat benyújtását megelőző havi összes nettó jövedelmét osztani kell az együtt költözők számával.
A jövedelem meghatározásakor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 4.§-ban foglalt rendelkezések az irányadók.
A szociális bérlakásra megkötött bérleti szerződés határozott időtartamra, legfeljebb 5 évre szól, mely a rászorultság esetén további 5 évre meghosszabbítható. Amennyiben a bérlő rászorultsága megszűnik, a bérleti szerződés 2 évvel meghosszabbításra kerülhet, mely idő alatt gondoskodni kell saját lakhatásáról.
A pályázat szempontjából kizáró oknak számít az olyan ingatlantulajdon, résztulajdon, melynek értéke meghaladja a 1,5 millió Ft-ot, illetve az olyan gépjárműtulajdon, melynek értéke meghaladja a 700 ezer Ft-ot.

A roma lakosság 13-15 %-a él etnikailag szegregált, telepszerű lakókörnyezetben, 30 komfort nélküli önkormányzati bérlakásban (Kutasi utca, Dankó utca). A Hun utca, Vajda utca, Vajda köz, Szentetornya területén is magas a roma lakosok száma.

II.5.2. Fejlesztési célok

A lakhatási körülmények javítása érdekében az önkormányzat elsősorban a jelenlegi lakásállomány karbantartását, javítását, lehetőségekhez mért korszerűsítését és szerény mértékű fejlesztését végzi. A bérlakás állomány kezelésének tapasztalatai szerint a tisztán önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok működtetése gazdaságosabb, fenntartási költségük alacsonyabb, mint az ún. "vegyes tulajdonú" (önkormányzati és magán tulajdonban lévő lakásokból álló) ingatlanoké. Mindezért az új bérlakások tervezése és megvalósítása során

tömb-, illetőleg telepszerű elhelyezkedésű önkormányzati bérlakások építése lehet a cél.

A városban jelentős számban találhatók telepszerűen iparosított technológiával épített lakások. Erre tekintettel az önkormányzat támogatja azokat a társasházi közösségeket, amelyek részt vesznek az ilyen jellegű épületek felújítására, korszerűsítésére irányuló pályázati programokban (pl.: panelprogram).

Az önkormányzat korábbi években jelentősnek tekinthető lakásállomány gyarapodást ért el korszerű, társasházi lakások építésével. Ezt a lakásépítések állami támogatottsága, illetőleg a kedvező pályázati lehetőségek tették lehetővé. Jelenleg a lakásszámot is érintő fejlesztés nincs folyamatban, mivel a beruházások költségeit az önkormányzat továbbra is csak pályázati úton elérhető állami hozzájárulással tudja felvállalni. Ugyanez a helyzet a leromlott állagú, átlagos lakhatási körülményektől jelentősen eltérő lakások tekintetében, ahol a cél ezek teljes felújítása vagy kiváltása.

A bevezetőben említettek szerint a települési esélyegyenlőségi program részét képezi, annak egyik fejezetét adja majd az – integrált városfejlesztési stratégia keretében kidolgozandó – anti-szegregációs terv, melynek célja, hogy a város felmérje azon területeit, ahol a szegregáció már megindult, illetve előrehaladott állapotban van, és az esélyegyenlőségi szempontok szellemében kidolgozzon a szegregáció oldására irányuló programokat. A szociális típusú városrehabilitáció kapcsán újabb források nyílnak meg a fenti célokra.

II.6. Települési műszaki infrastruktúra

II.6.1. Vonalas infrastruktúra, közlekedés

A gazdasági funkciók bővülésének egyik alapját a közlekedési és környezetvédelmi beruházások képezik.

Állami beruházásként elkészült a 47-es számú főközlekedési út várost elkerülő északi szakasza. A 2013-ig megvalósítandó projektek között szerepel az elkerülő mentén véderdősáv kiépítésének szükségessége, amely egészségügyi és ökológiai jelentőséggel bír.
A fentieken túlmenően indokolt a Kiskunfélegyháza-Orosháza-Battonya útkorszerűsítés keretében Orosháza Déli elkerülő szakasz megépítése, mely – az országos tervekben – csak 2012 utáni ütemezéssel szerepel. Az elkerülő utak elsőrangú jelentősége, hogy az átmenő forgalom számos és súlyos környezeti és egyéb káros hatásától mentesülnek a városban élők és a városban beépített területek, így jelentősen hozzájárulnak a települési életminőség javulásához.

A nagy teherforgalmi utak közül a 47. j. főút 11,5 tonnás burkolat megerősítése, illetve a 451 j. út Orosháza- Kiskunfélegyháza közötti szakasz korszerűsítése a legfontosabb feladatok.

A 170 km összes hosszúságú városi belterületi úthálózat 65 %-a (110 km) szilárd burkolatú. Ennek a burkolt útállománynak a bővítése helyi rendelettel szabályozott keretek között folyik. Tekintettel arra, hogy a lakóterületi utak, járdák és kerékpárutak jelentős hányadának burkolata felújítást igényelt, a város

400 millió Ft bankhitel felvételét határozta el. Önkormányzati feladat továbbá a földes utak burkolattal való ellátása, mely feladat megoldási lehetőségeit, kereteit folyamatosan vizsgálni szükséges.

A városi közlekedés megújítása az alábbi részfeladatokat foglalja magában:

- a városon belüli forgalomirányítási rendszer javítása, az utak rangjához (szerepköréhez) mért forgalmi terhelések minél jobb kiegyenlítése érdekében;
- gondoskodás a megfelelő mértékű felmérésekre és szakvéleményre alapozott folyamatos karbantartásról és a soros felújításokról (5 évenként üzemezve);
- a város egyre növekvő gépjármű forgalmának zökkenőmentes lebonyolítása, valamint a városközpont átépítésével összefüggő forgalmi hálózat javítása érdekében a következő 5 évben - a városközpont rekonstrukciójának keretében - indokolt lenne még a Kölcsey utca és Ady Endre utcák közötti utcanyitás kiépítése, a Mozi előtt a Szabadság tér kinyitása a Bajcsy Zs. utcára, továbbá a városszerkezeti jelentőséggel bíró városrészek közötti kulturált gyalogos és kerékpáros közlekedési feltételeket biztosító, szintben elkülönített - a vasúti pályatesteket keresztező – Kossuth L. utcai vasúti átjáró megépítése;
- a város északi ipartelepének bekötése a már meglévő 47. sz. út elkerülő szakászához, melyet környezetvédelmi szempont is sürgetne, hiszen az északi iparteleprő a településen történő átközlekedés nélkül lehetséges az összes közúti szállítás lebonyolítása, mely É-K-NY irányba történik. (Kezdeményezés már volt, a Gardian üveggyár részéről);
- a már meglévő kerékpárutak városközponton át történő összekötése;
- a közlekedésfejlesztési koncepció részét képezi a nagyforgalmú gyalogjárdák további színvonalas átépítése, hiányzó járdák megépítése és a közterek burkolatainak felújítása (Árpád kert, Széchenyi tér, Eötvös tér).

A közlekedés „sarokpontjainak” áttekintése után térjük rá a környezetvédelmi célú fejlesztésekre.
Magyarországon az ivóvizek 40%-a felszín alatti vízbázisból származik. E vízbázisok 60%-a sérülékeny, vagyis ki van téve az emberi tevékenység hatásainak. Ilyen vízbázis a Maros hordalékkúp is, melyből a Csanádapáca melletti vízkivétel (kútcsoport) szolgáltatja az ivóvizet, a megyei regionális vízellátó rendszerek egyikeként. Ismert, hogy a térség ivóvíz bázisai által szolgáltatott vizek minősége nem felel meg az EU által előírt követelményeknek, legfőképpen a megengedetnél magasabb arzén tartalom miatt. Az EU-hoz történt csatlakozással Magyarország elkötelezte magát a 8/93/EK irányelvben előírt határértékek hazai jogrendbe való bevezetéséről. A fejlesztés a Dél-alföldi ivóvízminőség javító program keretei között zajlik. A program megvalósítására az érintett települési önkormányzatok és a Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács konzorciumot hoztak létre, melynek gesztora: Orosháza. A fejlesztés a 2007-2013-as időszakban lesz finanszírozható az EU Kohéziós Alapjából.

Az egészséges ivóvíz biztosítása mellett fontos feladat az ellátásjavítás. A települési köztudatban négy külterületi olyan lakott terület szerepel, melyek nincsenek un. közműves ivóvízzel ellátva azért is, mert a kiépített hálózattól távol esnek (Monori tanyák, Pusztaszentetornya, Tatársánc és Kiscsákó). Ezek közül az utóbbi belterületként minősített távol eső beépített lakóterületként tartozik a város közigazgatási területéhez. A sorolt lakott területek bevonása az

egészséges ivóvíz ellátásba a költségbecslés szerint összesen mintegy 190 millió forint értékű beruházást igényel.

Az ún. lakótelepi többszintes beépítések területén a szennyvízelvezetés a városban már korábban megoldódott. A házanként talajba szikkasztott szennyvíz többszörösen káros következményei (talajvíz szennyezés, szintemelkedés, stb.) miatt a csatornahálózat családi házas lakóterületi kiépítése a legfontosabb infrastruktúra fejlesztési feladat, ha az egészséges ivóvíz ellátást, mint alapellátási tényezőt ebből a körből kiemeljük.
A lakossági közmegegyezésre alapozottan a pályázatos időszak első szakaszában, 1997-ben kezdték meg nagyobb lépésekben a hálózat bővítését. Ennek eredményeképpen a régi városrész területének mintegy 90%-át fedi már a kiépített hálózat, a kimaradt területek hálózatának kiépítése pedig folyamatban van, illetve befejeződött.
A kiépítettség mértéke városi szinten jelenleg 67%-os (ellátott terület lakásszáma/összes lakásszám). A további pályázati követelmények feltételezik a város teljes belterületére kiterjedő szennyvízhálózat építés programtervének meglétét. Jelenleg ez a Vízmű Vállalattal együttműködve előkészítés alatt áll.

A hálózatfejlesztés mellett időszerű a szennyvíz tisztító telepre is gondolni, - két okból: Kiépítése a 6600 m^3/nap névleges tisztítókapacitással az un. III. vegyi tisztító fokozat (foszfor, nitrogén eltávolítás) nélkül valósult meg. Erre a tisztítási fokozatra egyrészt a kevés hígító vizet szállító befogadó belvízcsatorna, másrészt (az EU-s követelmények miatt is) környezetvédelmi okból van szükség.
A város számára a teljesítési kötelezettségi határidőt a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési- és tisztítási megvalósítási program (25/2002 (II. 27) Korm. r.) tartalmazza, miszerint a határidő 2008. december 31. Finanszírozása várhatóan 80-90 %-os mértékig központi forrásból biztosítható.
A tisztítótelep rekonstrukciójának tervezése folyamatban van és a különböző tervfokozatok ez évben elkészülnek (Vízmű Rt-nél). A két legfontosabb tervezési alapprobléma a szennyvíz iszap kezelésének – elhelyezésének megoldása és a védőtávolság biztosítása.

Orosháza a fokozottan belvíz veszélyeztetett települések sorába tartozik. Különösen az un. Nagyatádi telep és Szentetornya egy részének fekvése kedvezőtlen ebből a szempontból, melyet az utóbbi évek (1999-2000) tavaszi elöntései is igazoltak. A beépített területek egy részének kedvezőtlenebb fekvésén túl rontja a helyzetet a város csapadékvíz elvezető csatornahálózatának és műveinek nem megfelelő mértékű kiépítettsége, továbbá leromlott állapota is. A hálózat fejlesztése a korábbi évtizedekben csak részben követte le a városszerkezeti változásokat. Teljessé tételének becsült költsége milliárdos nagyságrendű. Az önkormányzat felkészült a fejlesztésre és 146/1999. (VII.28.) Kt. sz. határozatában foglalta össze ennek legfontosabb középtávú teendőit, melynek eredményeképpen a műszaki tervállomány rendelkezésre áll.

A hulladékgazdálkodási környezet- és egészségvédelmi szempontok megkövetelik a települési szilárd hulladékok szervezetten szelektált gyűjtését és ártalmatlanítását, melynek Magyarországon ma a legelterjedtebb formája a rendezett lerakás. A környezetvédelmi és gazdaságossági szempontok (és az EU irányelveknek történő megfelelés igénye) azonban már rövidtávon sem engedik meg, hogy az újrahasznosítható hulladékokat lerakással ártalmatlanítsuk. Ezért szükséges a hulladékok szelektív gyűjtése, utóválogatása és az

újrahasznosítható anyagok felhasználása. Ezen igény kielégítését tűzte ki célul az a hulladékkezelési program, mely mind az EU-, mind a magyar jogszabályi követelményeket szem előtt tartva egy komplex hulladékgazdálkodási rendszert valósít meg a Dél-kelet Alföldi területen a regionalitás elve alapján.
A Dél-kelet Alföldi régiót is érintő tervezett regionális hulladékgazdálkodási rendszerhez csatlakozni kívánó közel 150 településen a keletkező települési hulladékok szervezett gyűjtése és elszállítása már ma is megoldottnak tekinthető. Az elszállított hulladékokat jelenleg lerakással ártalmatlanítják, az előválogatás mértéke elhanyagolható. A meglévő hulladéklerakók ártalmatlanítási kapacitása csak rövidtávra elegendő. A régió hulladékainak jó része olyan lerakóba kerül, amely nem felel meg sem a hazai, sem az európai elvárásoknak. A műszaki létesítmények, a megfelelő munkagépek, a monitoring rendszer és a szakemberek hiánya miatt a vizsgált térségben a hulladéklerakás gyakran környezetszennyező és környezetveszélyeztető tevékenység. E mellett - a szelektív gyűjtés és hasznosítás hiánya miatt - a hulladékártalmatlanítás jelentős területigénnyel, nyersanyag- és energiapazarlással jár. A rendezetlen lerakás a közvetlen talaj- és talajvízszennyezés, a por- és bűzterhelés mellett akár az emberi egészséget is közvetlenül veszélyeztetheti (pl., mint fertőzési forrás). További problémát jelenthet a régió felszíni és felszínalatti készletének és a térség védett értékeinek veszélyeztetése.

A város az ismertetett regionális hulladékgazdálkodási rendszerben gesztori és koordinációs szerepet vállalt egy a számítás szerint 520 ezer lakost kiszolgáló - új lerakó építést nem tartalmazó - regionális égetőművel zárt vertikum beruházásának előkészítésében. Feladat ennek személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása

11. Táblázat Közművesítés a lakásállomány arányában (2006)

	Orosháza	Békés megye városai	Békés megye
Lakásállomány	14.039	116.406	166.905
Háztartási vezetékes gázfogyasztók aránya (%)	83	88	83
fűtési fogyasztók aránya (%)	69	78	76
Vízhálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	82	91	91
Összes lakosságnak szolgáltatott víz aránya (m3/lakás)	7,3	7,6	7,3
Közüzemi szennyvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	57	58	46
Elvezetett szennyvíz aránya (m3/lakás)	4,2	4,4	3,5
Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások arány (%)	91	90	90

Forrás: KSH

Orosházán az egy lakosra jutó zöldfelület nagysága 15,8 m^2 volt 2006-ban, ami messze elmarad a 26,9 m^2-es megyei átlagtól.

A városkép harmonikusabbá tételének eszköze lehet bármely új zöldfelület létesítése, amely iránt a városban komoly igény mutatkozik. Ezek közül az utcafásítás az, amely a város különféle részeit egységessé foghatja össze. Az utcafásításokat úgy kell elvégezni, hogy a kiemelten fontos szakaszokat kell kijelölni úgy, hogy érintsék a legforgalmasabb utakat, az oktatási-nevelési és kulturális intézményeket, és kapcsolják össze a meglévő és tervezett zöldterületeket, zöldterületi intézményeket. Így a városon belül ökológiai szempontból is értékes, összefüggő rendszer hozható létre.

A városi zöldfelületek fejlesztése a ma is megfelelően funkcionáló zöldterületek megtartásán, ápolásán túl egyrészt a meglévő, de nem vagy alig használható zöldfelületek funkcionális meghatározásával (városi közpark, természetszerű közpark, közkert, játszótér), majd ezt követően fejlesztésével, másrészt új városi zöldterületek kialakítására alkalmas, de jelenleg más célra használt vagy feltáratlan területek kijelölésével lehetséges. A város tágabb értelemben vett központi területe zöldfelületekkel jól ellátott, ahol a fontos városi funkciókat betöltő zöldterületek megtartása a feladat.
A város külterületén megtalálható védett természeti értékek megőrzése érdekében a környezet védelméről és a természet védelméről szóló törvényekben és a kapcsolódó jogszabályokban foglaltakkal összhangban szabad csak a különböző fejlesztési elképzeléseket kidolgozni és megvalósítani.
A környezettudatosság érvényre juttatása – az egészséges élettér biztosítása érdekében – a mindennapok feladatává kell, hogy váljék.

II.6.2. Fejlesztési célok

Az előző fejezetrészben a jelenlegi állapot felvázolása mellett már részben kitértünk a fejlesztési szükségletekre is.

Összefoglalva elmondható, hogy a 2013-ig megvalósítandó önkormányzati feladatok között szerepel a városban a szennyvízcsatorna hálózat teljes kiépítése, valamint a szennyvíztisztító mű korszerűsítése és kapacitásának növelése. A Dél-alföldi Regionális Ivóvízminőség-javítási Program keretében látszik megoldódni a város egészséges ivóvízhez jutásának biztosítása, valamint az ellátási hiányosságok megszüntetése. Komoly veszélyt hordoz magában a csapadékvíz elvezetés jelenlegi megoldatlansága.

Ugyancsak regionális szinten, a dél-kelet-alföldi regionális hulladékkezelési program keretében kerülne sor a városi hulladékátrakó állomás megépítésére.

A város elhatározta továbbá egy zöldterületi program (parkerdő, védősáv telepítése, fásítás) megvalósítását, valamint az északi elkerülő út mentén véderdő telepítését.

A fenti környezetvédelmi célú fejlesztések hozzájárulnak az a lakosság jó közérzetének megteremtéséhez, csökkentik az egészségügyi kockázatokat, segítik a harmonikus településkép kialakulását.

A közlekedéssel összefüggő fejlesztéseknél törekedni kell a városban a hierarchikus felépítésű úthálózat kialakítására. Ennek lényege és értelme abban körvonalazható, hogy a forgalomban résztvevők mindig a legoptimálisabb úthálózati elemet tudják igénybe venni.:

- A távolsági forgalom számára a legideálisabb a jó paraméterekkel rendelkező főút, mivel elszívja az alsórendű hálózatból az ott leginkább zavaró nagy sebesség-igényű átmenő forgalmat,
- Az alsóbbrendű (állami kezelésű) úthálózatot alkalmassá kell tenni a biztonságos közlekedésre (megfelelő keresztmetszeti kialakítás, csomópontok stb.),
- Meg kell kezdeni és nagyobb távlatban ki kell alakítani a helyi utak/úthálózatok olyan rendszerét, amely ugyan alacsonyabb paraméterekkel, de a kor színvonalának megfelelően sűríti az állami

úthálózat adta kereteket, segíti a települési funkciók működését, a lakó- és munkahelyek megközelítését, egyéb forgalmi igények kielégítését.

2012 után kerülhetne sor a várost elkerülő út déli szakaszának megépítésére. Az önkormányzat a közlekedésfejlesztés kapcsán a nagy teherforgalmú utak burkolat felújítását, és a városi közlekedés megújítását tervezi.

A közlekedésfejlesztési célkitűzések során a társadalom valamennyi rétegének igényeit figyelembe kell venni. Kiemelt területként szükséges azonban kezelni a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedése feltételeinek megteremtését. Ennek megvalósítása érdekében a korlátozott közlekedő képességű emberek (a kerekes székkel közlekedők, a vakok és csökkentlátók, a korlátozott mozgásképességűek, a középsúlyos mozgásfogyatékosok, hiányos mozgásszervű testi fogyatékosok, illetőleg egészségkárosodás miatt korlátozott mozgásképességű személyek, valamint a nehezen járó időskorúak, a terhes, továbbá gyerekkocsit toló nők, a gyermekek 6 éves korig és az értelmi fogyatékosok) számára olyan akadálymentes épített környezetet kell kialakítani, amely kényelmes, biztonságos és a jelzett személyek által önállóan használható.

Az új építésű utakat és egyéb közlekedési létesítményeket a településrendezési tervvel összhangban úgy szükséges megépíteni, hogy minden tekintetben megfeleljenek az akadálymentes közlekedés feltételeinek.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény záró rendelkezése szerint a közterületek, utak, járdák, tömegközlekedés akadálymentessé tételének határideje: 2010. január 1.

II.7. A szociális intézményrendszer bemutatása

II.7.1. Ellátások és szolgáltatások

A szociális ellátások témakörében először a pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülők számának alakulását tekintjük át.

12. Táblázat Pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülők száma (2004-2005-2006)

Az ellátás megnevezése	2004. év	2005. év	2006.év
Időskorúak járadékában részesülők száma	36	36	39
Rendszeres szociális segélyezettek száma	404	512	590
Ebből: Egészségkárosodott	32	36	36
Nem foglalkoztatott	372	476	554
Támogatott álláskereső	-	-	-
Lakásfenntartási támogatásban részesültek száma	720	954	830
Ebből: Normatív	720	954	830
Helyi önkormányzati rendelet alapján jogosult	-	-	-
Adósságkezelési szolgáltatásban részesült	31	35	21
Ápolási díjban részesültek száma	85	70	97
Ebből: súlyosan fogyatékos	83	66	83
tartósan beteg 18 év alatti	2	4	14
Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban/	1.880	2.567	1.495

kedvezményben* részesülő – gyermekek - családok száma	1.073	1.069	736
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma	415	354	911
Közgyógyellátásban részesülők száma	1.177	2.228	1.177
Adósságkezelési szolgáltatásban részesülők	31	35	21

* 2006. január 1-jével hatályos Forrás: Polgármesteri Hivatal adatbázis

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt

- a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,
- az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
- az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

Időskorúak járadékában az idősek elenyésző kisebbsége, 5 ‰ -e részesül, ami azt jelenti, hogy nagyon kevesen vannak azok a nyugdíjkorhatárt betöltött személyek, akiknek 1 főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80 – 130 %-át.

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma emelkedő tendenciát mutat. A jogosultak több mint 90%-a olyan nyilvántartott álláskereső, akik a munkanélküli-ellátásra való jogosultsági idejüket kimerítették, s az egy fogyasztási egységre jutó jövedelmük nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90 % -át, 2008. évben a 25.650 Ft-ot.

Lakásfenntartási támogatás normatív alapon vehető igénybe, önkormányzati rendelet egyéb jogosultságot nem állapít meg.

Az ápolási díjban részesülők döntő többsége súlyosan fogyatékos családtagot ápol.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben átlagosan a kétgyermekes családok részesülnek. 2004. és 2005. években az Orosházán élő gyermekek megközelítőleg 30-40 %-a volt jogosult gyermekvédelmi támogatásra, vagyis a család 1 főre jutó jövedelme nem haladta meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegét. 2006-ban a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek létszáma a jogosultsági feltételek változása miatt lecsökkent a gyermekpopuláció megközelítően 25%-ára, az ő családjukban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a öregségi nyugdíj legkisebb összegének 125 -135%-át.

2006-ban az előző évhez képest két és félszeresére emelkedett a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek száma. Az önkormányzatnak többször kellett segítenie az időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerülő gyermeket gondozó családokon.

A következőkben a szociális szolgáltatásokat elemezzük.

Az önkormányzat intézményén keresztül működteti a gyermekjóléti alapellátásokat, úgy mint a gyermekjóléti szolgáltatást, a 60 férőhelyes bölcsődét és helyettes szülői hálózatot. A bölcsőde férőhely-kihasználtsága 75 %-os. 3 férőhelyen korai fejlesztés folyik.

13. Táblázat Gyermekvédelmi törvény szerinti ellátás

Működési terület	Intézmény megnevezése	Ellátottak száma (2006)	Intézményi kihasználtság
Bölcsőde	Bölcsőde	45 fő	75 %
Korai fejlesztés	Bölcsőde	3 fő	100 %

Forrás: Polgármesteri Hivatal adatszolgáltatása

A város ellátási kötelezettségei közé tartozik a gyermekek átmeneti otthonának üzemeltetése. A családok átmeneti otthonát 38 férőhellyel egy civil szervezet működteti.

14. Táblázat Alapszolgáltatások

Működési terület	Intézmény megnevezése	Ellátottak száma (2006)	Intézményi kihasználtság
Étkeztetés	ESZI - CSSSZ	172 fő	100 %
Házi segítségnyújtás	ESZI - CSSSZ	289 fő	100 %
Tanyagondnoki szolgálat	ESZI - CSSSZ	2 körzet ~ 1.700 fő	
Családsegítés	ESZI - CSSSZ	Éves szinten: 400 – 600 fő	
Gyermekjóléti Szolgálat	ESZI - CSSSZ	Éves szinten: 25 család / 45 gyermek	
Utcai szociális munka	Hajléktalan Szállás	2006. 11. 01. – 2007. 03. 31-ig	

Forrás: Polgármesteri Hivatal adatszolgáltatása
ESZI: Egyesített Szociális Intézmény
CSSSZ: Családsegítő Szolgálat

A város intézményfenntartóként működteti a családsegítést, az étkeztetést és a házi segítségnyújtást. Az időseknek 115 férőhelyen, a fogyatékos személyeknek 25 férőhelyen, a hajléktalanoknak pedig 36 férőhelyen biztosít nappali ellátást. A külterületen élő lakosságról a két körzettel működtetett tanyagondnoki szolgáltatás keretében gondoskodik a város.

15. Táblázat Nappali ellátások

Működési terület	Intézmény megnevezése	Ellátottak száma (2006)	Intézményi kihasználtság
Idősek nappali ellátása	II. sz. Idősek Klubja	27 fő	90 %
	III. sz. Idősek Klubja	22 fő	73 %
	IV. sz. Idősek Klubja	28 fő	93 %
	V. sz. Idősek Klubja	18 fő	72 %
Fogyatékosok nappali ellátása	Vadvirág Esély Klub	20 fő	80 %
Hajléktalanok nappali ellátása	Nappali melegedő	38 fő	105 %

Forrás: Polgármesteri Hivatal adatszolgáltatása

Átmeneti elhelyezést nyújt az időskorúak gondozóháza 17 férőhelyen. A hajléktalan személyek számára az éjjeli menedékhely és az átmeneti szállás biztosít szolgáltatást.

16. Táblázat Szakosított ellátások

Működési terület	Intézmény megnevezése	Ellátottak száma (2006)	Intézményi kihasználtság
Ápolást, gondozást nyújtó ellátások	Ezüst Fenyő Idősek Otthon	68 fő	100 %
	II. számú Idősek Otthona	170 fő	100 %
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény	Időskorúak Gondozóháza	17 fő	100 %
Hajléktalanok átmeneti elhelyezése	Éjjeli menedékhely Átmeneti Szállás	40 fő / hó / átlag	100 %

Forrás: Polgármesteri Hivatal adatszolgáltatása

Az önkormányzat 1952 óta önként vállalt feladatként működteti, a jelenleg 235 férőhelyes idősek otthonát. A bentlakásos intézmények férőhely-kihasználtsága 100 %, feladat-ellátási területe Békés megye közigazgatási területére terjed ki.

Az alábbi táblázat a szociális ellátások teljesítését intézményfenntartói bontásban mutatja. Az összefoglalást áttekintve sajnálatos, hogy az egyház szerepvállalása nem megoldott, s a civil szervezeti aktivitás is igen alacsony.

17. Táblázat Szociális ellátások intézményfenntartók szerinti bontásban

Ellátás megnevezése	Fenntartók szerinti bontásban		
	Önkormányzat	Egyház	Civil szervezet
Gyermekjóléti szolgálatok száma:	1	---	---
Bölcsőde (fh.)	60		
Családi napközi (fh.)	---	---	
Házi gyermekfelügyelet (fh.)	---	---	
Helyettes szülői hálózat (fh.)	2		
Gyermekek átmeneti otthona (fh.)	---	---	---
Családok átmeneti otthona (fh.)			38
Családsegítő szolgálatok száma:	1		
Étkeztetésben részesülők száma: (fő)	184		
Házi segítségnyújtásban részesülők száma: (fő)	253		
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás jelzőkészülékeinek száma: (db)	---	---	---
Közösségi ellátások száma	---	---	---
- pszichiátriai betegek ellátására			
- szenvedélybetegek ellátására	---	---	---
Támogató szolgálatok száma	---	---	---
Nappali ellátás – idősek (fh.)	115	---	---
- fogyatékos személyek (fh.)	25	---	---
- pszichiátriai betegek (fh.)	---	---	---
- szenvedélybetegek (fh.)	---	---	---
- nappali melegedő (fh.)	36		
Utcai szociális munka	*csak pályázati pénzből működött 2006.11.01-2007.03.31-ig		
Falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás	2		
Tartós ápolást gondozást nyújtó intézmények			
Idősek otthona - normál (fh.) / emelt szintű (fh.)	235/---	/---	/---
Pszichiátriai betegek otthona (fh.)	---		
Szenvedélybetegek otthona (fh.)	---		
Fogyatékos személyek otthona (fh.)	---		

Rehabilitációs intézmények			
Pszichiátriai betegek számára (fh.)	---		
Szenvedélybetegek számára (fh.)	---		
Fogyatékos személyek számára (fh.)	---		
Hajléktalan személyek számára (fh.)	---		
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények			
Időskorúak gondozóháza	17		
Fogyatékos személyek gondozóháza	---		
Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	---		
Szenvedélybetegek átmeneti otthona	---		
Éjjeli menedékhely	26		
Hajléktalan személyek átmeneti szállása	14		
Lakóotthon			
Pszichiátriai betegek számára (fh.)	---		
Szenvedélybetegek számára (fh.)	---		
Fogyatékos személyek számára (fh.)	---		

Forrás: Egyesített Szociális Intézmény adatszolgáltatása

Szociális ellátások tekintetében a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a közösségi ellátások és a támogató szolgáltatás kivételével az önkormányzat teljesíti feladat-ellátási kötelezettségét. A közösségi ellátások és a támogató szolgáltatás azonban csak 2008. december 31-ig marad a kötelező feladatok között.

A szociális intézmények működési engedélyei jellemzően határozatlan időre szólnak. Ez alól kivételt képez a II. sz. Idősek Otthona, a Családsegítő Szolgálat és a házi segítségnyújtás működési engedélye, melyek 2007. év végén lejártak, az új engedélyezési kérelem elbírálása folyamatban van. A fentieken kívül a Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelye, a Hajléktalanok Átmeneti Szállása, valamint a tanyagondnoki szolgálat rendelkezik határozott idejű, 2008. december 31-éig szóló engedéllyel.

Egyesített Szociális Intézmény szervezeti felépítése

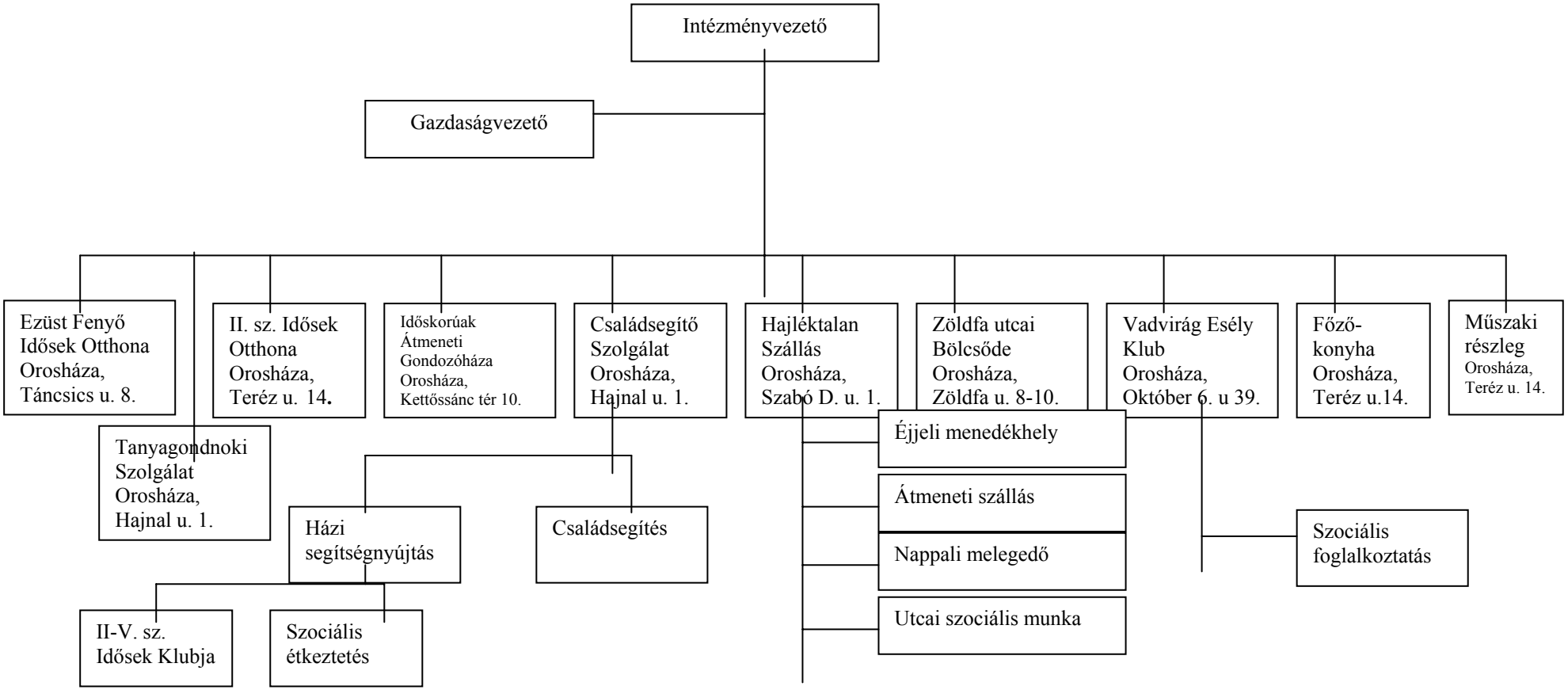

A szociális gondoskodásban az egységes szakmai szemléletre, a hatékonyabb és hatásosabb szolgáltató-rendszer kialakítására való törekvések szükségszerűvé tették, jogszabályváltozások ösztönözték az Egyesített Szociális Intézmény integrált szervezeti formában történő működtetését, ahol a szociális alap- és szakosított ellátások biztosítása egy szervezeten belüli színtérre kerültek. Ez a helyi szükségletre épülő rendszer nagyban megkönnyíti a célirányos, rugalmas, gyors ellátást, mert a rendszerbe kerülő kliens az ellátási színtereken több szakemberrel is kapcsolatba kerül, így ellátási igényeit megismerve, sokkal célzottabb a neki megfelelő ellátás biztosítása.

Az intézményrendszer fejlődése magával hozta a humán erőforrás fejlesztését is, és ma már elmondható, hogy a szakképzettségi mutató szakfeladatoktól függően 65-100 % közötti (a házi segítségnyújtás 65 %, a többi ellátási formák tekintetében viszont 95 – 100 %).

A városban évek óta igényként merült fel a fogyatékosok nappali ellátása. 2002. január 15-én nyitotta meg kapuit a Vadvirág Esély Klub, amely jelenleg 25 fő középsúlyos értelmi fogyatékos nappali ellátását biztosítja. Az intézményt az Önkormányzat saját erőből hozta létre.

A szociális intézményt érintő jelentős beruházás az Ezüst Fenyő Idősek Otthona, amely a Táncsics Gimnázium egyik használaton kívüli kollégiumából került kialakításra, 68 fő részére. Elmondható, hogy állami és önkormányzati forrás révén megoldódott az elavult, a kor igényeinek egyáltalán nem megfelelő Dózsa György utcai otthon kiváltása. Ez jelentős infrastrukturális fejlődést is jelent, nem beszélve a keletkező társadalmi többletértékről.

Az Egyesített Szociális Intézmény részt vett a „Küzdelem a munka világában" program, „Vészkijárat az esélytelenségből" projektben. 17 fő volt munkanélküli képzését, foglalkoztatását, továbbfoglalkoztatását vállalták fel a következő bontásban:

- szociális gondozó, ápoló 12 fő
- tanyagondnok 2 fő
- gépkocsivezető 2 fő
- bölcsődei gondozónő 1 fő

A finanszírozó 18 hónapig a PHARE alap volt, a továbbfoglalkoztatást az Egyesített Szociális Intézmény vállalta magára.

II.6.2. A szociális intézmény alapítványai

Az Egyesített Szociális Intézménynek 3 alapítványa van.

A *Segítő Gondoskodás Alapítvány* céljai:

- idősek, elesettek segítése,
- környezetük szebbítése, valamint
- az őket ellátó szakemberek képzésének az elősegítése.

Az Egy MÁSjövőÉRT Alapítvány célja a családsegítő szolgálat látókörébe kerülő hátrányos helyzetű családok, gyerekek támogatása (családi napok, táboroztatás, színházlátogatás, idősek karácsonya stb.), valamint a romák, a tartós munkanélküliek munka világába való visszakerülésének segítése.

Az *Együtt Egymásért Közhasznú Alapítvány* célcsoportjába a hajléktalanságot megélt kliensek tartoznak. Részükre különféle rendezvényeket szerveznek, illetve kitörési lehetőségeket keresnek a hajléktalan szálló munkatársaival.

II.6.3. Az ellátórendszer fejlesztési elképzelései

A szociális ellátórendszer fejlesztését az alábbi területeken szükséges megfontolni.

a) Jogszabályi kötelezettség alapján (1993. évi III. Tv. 86.§ - lélekszám alapján biztosított ellátások) a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bevezetését.

b) Helyi szükségletfelmérésre alapozva, jogszabályi háttérre hivatkozva:
- Közösségi ellátások (2008. december 31-ig kötelező feladat),
- Támogató szolgáltatás (2008. december 31-ig kötelező feladat)biztosítását,
- Fogyatékos személyek gondozóházának,
- Pszichiátriai betegek gondozóházának,
- Szenvedélybetegek gondozóházának működtetését.

A helyzetelemzés részeként készített interjúk és intézményi adatszolgáltatás alapján Orosházán e területen az elkövetkező 5 évben a fogyatékos személyek gondozóházára, illetve otthonára lenne a legnagyobb szükség.

Örvendetes, hogy a helyben jelentkező igények és a jogszabályi előírások találkoznak, hiszen a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény szerint a fogyatékos személyek számára tartós bentlakást nyújtó intézményeket fokozatosan, de legkésőbb 2010. január 01-jéig kell kialakítani olyan módon, hogy az önálló életvitelre személyi segítséggel képes fogyatékos személyek ellátása kisközösséget is befogadó terekben történjen, továbbá az arra rászoruló súlyos fogyatékos személyek számára humanizált, modernizált intézményi ellátást kell biztosítani.

II.8. Egészségügy

II.8.1. A városban működő egészségügyi intézmények bemutatása

A szociális ellátás bemutatása után térjünk át az egészségügyre.

A felnőtt és gyermek központi orvosi ügyelet ellátása kistérségi szintű, az alábbi településekre terjed ki:
- Csorvás
- Csanádapáca
- Pusztaföldvár
- Tótkomlós
- Békéssámson
- Gerendás
- Kardoskút
- Nagyszénás

Az egészségügyi intézményrendszer Orosházára jellemző mutatóit a következő táblázat jól szemlélteti.

18. Táblázat Egészségügyi intézményrendszer jellemző mutatói

Háziorvosi körzetek száma	12
Házi gyermekorvosi körzetek száma	5
Egy háziorvosi és házi gyermekorvosi körzetre jutó lakos	1.705
Otthoni szakápolási szolgálatok száma	0
Területi védőnői körzetek száma	11
Iskolaorvosi/iskolavédőnői körzetek száma	5
Fogorvosi körzetek száma	7
Járóbeteg szakrendelések száma	21
Kórházi ágyak száma	396
Ebből: aktív	327
krónikus	30
rehabilitációs	39

Forrás: KSH, és a Polgármesteri Hivatal adatszolgáltatása

Míg 2005-2006 vonatkozásában sem a háziorvosi, sem a gyermekorvosi körzetek száma nem változott, addig mindkét esetben csökkent a körzetre jutó lakosságszám.

19. Táblázat Orvosi körzet és a hozzájuk tartozó lakosság számának változása (2005-2006)

Általános körzeti (házi-) orvos és körzeti (házi) gyermekgyógyász		**Egy általános körzeti (házi-) orvosra és körzeti (házi) gyermekgyógyászra jutó lakos**	
2005	2006	2005	2006
12	12	2.354	2.327
5	5	691	687

Forrás: Polgármesteri Hivatal adatszolgáltatása

Az Orosháza Városi Önkormányzat Kórháza területi besorolású intézmény, Békés megye lakosságának egyharmadát látja el, területileg a megye nyugati egyharmadát. Mit érdemes tudni a kórház történetéről?

A jelenlegi kórházépület alapkövét 1962-ben rakták le, az átadásra 1967-ben került sor. 1992-1998 között a megváltozott egészségügyi rendszernek megfelelően korszerűsítették az intézményt, a két ütemben végrehajtott 3 milliárd forintot meghaladó rekonstrukcióval a szakmai minimumfeltételekben leírt igényeknek is képes megfelelni.

A járóbetegek teljes körére kiterjedő szakorvosi ellátást 1941-1951 között a Tüdőbeteg gondozó, a Bőr- és nemi beteg gondozó mellett községi orvosok biztosították. Szakorvosi rendelőintézet 1952-ben kapott helyet a városban, melynek telephelye az igények növekedésével többször változott. 1984. október 6-án átadásra került a kórházzal egybeépült korszerű, 26 munkahelyes szakorvosi rendelő. A nyitástól eltelt több mint két évtized alatt sokat fejlődött az orvostudomány, az egyes szakmák tovább specializálódtak, így a járóbeteg szakellátás ismételten az infrastruktúra fejlesztésére szorult. 2007-ben valósult meg az épületrész rekonstrukciója, amely lehetővé tette a gondozóintézetek beköltözését és a takarékosabb fenntartást. Így külön telephelyen már csak a Tüdőgondozó működik.

2000. októberére Phare pályázat segítségével felépült Gyopárosfürdőn a Fizio- és Balneoterápiás Központ, mely betegeik teljes körű fizio- és balneoterápiás ellátását biztosítani tudja. A Gyopárosfürdői Központ felépítése lehetővé tette új szakrendelések működtetését (térdambulancia, fájdalom ambulancia), valamint megfelelő helyet kapott a két reumatológiai szakrendelő is.

A jelen állapot legfőbb jellemzőit az alábbiakban olvashatjuk.
A járóbeteg szakrendelések a következők:

- Belgyógyászat
- Gasztroenterológia
- Diabetológia
- Sebészet
- Traumatológia
- Ortopédia
- Érsebészet
- Kézsebészet
- Idegsebészet
- Urológia (felnőtt)
- Urológia (gyermek)
- Nephrológia
- Ultrahang diagnosztika: általános, nőgyógyászati, kardiológiai,
- Röntgen diagnosztika
- Endoscopos labor
- Klinikai laboratórium
- Foglalkozás egészségügy
- Kardiológia
- EKG
- Légzésfunkció
- Fül-orr-gége
- Audiológia
- Nőgyógyászat
- Terhesgondozó
- Endokrinológia
- Gyermek endokrinológia
- Ideggyógyászat
- Fejfájás ambulancia
- Szövettan, cytológia
- Szemészet
- Ortoptika
- Iskola- és ifjúság egészségügyi szakellátás
- Gyermek ideggyógyászat
- Neonatológia
- Gyermek gyógyágyászat
- Gyermekkardiológia
- Gyermek pulmonológia
- Gyermek allergiológia
- Gyermek gastroenterológia
- Gyermekpszichiátria, pszichológia
- Haematológia
- Tüdőgondozó
- Tüdőgyógyászat

- Bőr- és nemi beteg gondozó
- Bőrgyógyászat
- Onkológia
- Pszichiátria
- Addiktológiai gondozó
- Thermográfia
- Spirál CT + Angiographia
- Mammográfia
- Densitometer
- Osteodesiometria
- Osteoporosis
- Reumatológia
- Térdambulancia
- Fájdalomambulancia
- Agyi vascularis ambulancia
- Fizio- és mozgásterápia

A fekvőbeteg szakellátás ágyszámai az alábbiak szerint alakulnak.

Aktív fekvőbeteg szakellátás:

- Belgyógyászat 62 ágy
- Gasztroenterológia 21 ágy
- Kardiológia 37 ágy
- Sebészet 26 ágy + 4 ágy ébredő
- Traumatológia 20 ágy + 4 ágy ébredő
- Szülészet-Nőgyógy. 30 ágy + 2 ágy ébredő
- Csecsemő-gyermek 25 ágy
- Fül-orr-gégészet 15 ágy
- Szemészet 15 ágy
- Idegosztály 25 ágy
- Urológia 20 ágy + 2 ágy ébredő
- Intenzív 5 ágy
- Sürgősségi betegellátó osztály 4 ágy

Krónikus ellátás:

- Krónikus ellátás 30 ágy
- Mozgásszervi rehabilitáció 15 ágy
- Belgyógyászati rehabilitáció 13 ágy
- Neurológiai rehabilitáció 11 ágy

Az intézmény, mint közepes méretű városi kórház, földrajzi elhelyezkedéséből adódóan meghatározó szerepet tölt be Orosháza és vonzáskörzete lakosságának betegségmegelőzési, betegellátási, egészség-helyreállítási folyamataiban.

Figyelembe véve a folyamatosan változó egészségpolitikai viszonyokat, valamint a város és vonzáskörzetének állandó társadalmi változásait, a progresszív betegellátás elve alapján alakítják ki kapcsolataikat más egészségügyi szervezetekkel. Ez ad lehetőséget az új ellátási formák kialakításában és speciális profilok megszervezésében.

A kórházpolitikát a jó bizalmi kapcsolat és a betegcentrikusság jellemzi. A kórház vezetése a működési területén élő lakosság egészsége iránt érzett felelősség

tudattal arra törekszik, hogy a rábízott lakosság gyógyító-megelőző ellátását a lehető legmagasabb szinten biztosítsa. Ennek érdekében felhasználja a tudomány fejlődésének eredményeit, óvja a lakosság egészségét, munkaképességét. Tömbrendszerű elhelyezéssel korszerű, minőségi ápolást biztosít.

Az intézet biztosítja a lakosság jelentős számát érintő szív- és érrendszeri betegek kiemelt gyógyítását, a cukorbetegek gondozását. Diagnosztikai lehetőségei bővítésével törekszik a daganatos betegségek korai szűrésére. Speciális szolgáltatást nyújt a művese kezeléssel, ESWL kezeléssel. A szolgáltatásai bővítésével igyekszik a lakosság egészségi állapotának javítására, egészségének megőrzésére a lehető legmagasabb szinten rendelkezésre állni.
Működése során megteremti az egészségügyi törvényben előírt jogok és kötelezettségek gyakorlásának intézményi feltételeit. A kórházban betegjogi képviselő működik , valamint a betegek szociális problémáinak megoldását intézeti szociális szervező segíti.

A betegek komplexebb szolgáltatását szolgálja a kórházi tömb földszintjén kialakított közforgalmú gyógyszertár, továbbá folyamatban van a finanszírozott betegszállítási szolgálat megszervezése, mind a járó-, mind a fekvőbetegek részére.

A 2006-ban elindult, egészségügyi ágazatot érintő reform folyamat radikális változásokat eredményezett. Ezen változások leglátványosabb eredménye az intézeti struktúra módosulása. 2007. március 31-ig 410 aktív és 30 krónikus ágyon folyt a betegellátás. 2007. április 1-től ez a szerkezet a következők szerint változott: 317 aktív, 39 rehabilitációs és 30 krónikus ágy. A reformtörvény az egyes szolgáltatókhoz rendelt ellátandó területet is újraosztotta, ezzel 16,5%-kal csökkentve az Intézet által ellátható lakosság számát.

A járóbeteg szakellátás területén az esetek 47%-ában orosházi illetőségű a paciens, míg ez a részarány a fekvőbeteg ellátásban 31,5%.

A járóbeteg ellátás forgalmi adatainak áttekintésekor megfigyelhető, hogy jelenleg az 1946-1956 közötti intervallumban született lakosság veszi a legnagyobb mértékben igénybe az ellátást. A fekvőbeteg ellátást a 80 évesnél idősebb korosztály felülreprezentáltsága jellemzi.

II.8.2. Fejlesztési célok

Milyennek képzelik a kórház vezetői, dolgozói a jövőjüket/jövőképüket? A demográfiai tendenciákat, a betegségek incidenciáját és a tranzitforgalom növekedését figyelembe véve kijelenthető, hogy a kórház a jövőben is meghatározó szerepet fog betölteni az egészségügyi szakmai feladatok ellátásában.
Szolgáltatási palettáik bővítésével, a járóbeteg ellátás szerepének hangsúlyozásával és a szűrő-, diagnosztikai kapacitásuk kiterjesztésével törekszenek messzemenően megfelelni a modern szakmapolitikai elvárásoknak.
A teleradiológia, a telepatológia, valamint az újabb laboratóriumi módszerek bevezetésével biztosítják a kórházi szolgáltatások modern diagnosztikai hátterét.
A műtétes szakmák megfelelő műszerezettségével, valamint fejlődő humán és infrastrukturális erőforrások optimális kihasználásával biztosítják intézményük pozíciójának stabilizálódását.

Gyopárosfürdő szolgáltatásainak minőségi bővítésével a Dél-alföldi régió kiemelkedő egészségügyi szolgáltató intézményévé válnak.

Az előző kórházi nagy rekonstrukció két üteme 1992 és 1994 között, a második üteme 1997 és 1998 között valósult meg. Az eltelt 14-15, illetve 10 év valamennyi épületen, a kiszolgáló egységeken és a műszerezettségen komoly nyomokat hagyott, illetve a műszerek elavultak. Ez akkor is igaz, ha az elmúlt évek során pályázati pénzekből karbantartást, illetve részleges műszerpótlást végre tudtak hajtani. 2006-2007-es évben a korábbi évek egészségügyi pályázati lehetőségei megszűntek. Ez az jelenti, hogy két év kimaradás következett be a legszükségesebb műszerpótlás és műszercsere rendszerében.

A fejlesztési célok a következők:
Kórház - műszerfejlesztés

- Kézi műszerpark felújítása valamennyi műtétes szakmánál
- Endoscopos géppark felújítása
- Radiológiai képalkotók
- Gyermekosztály – inkubátorok beszerzése
- Sebészeti és traumatológiai osztály - különböző típusú varrógépek, ízületi szalag protézisek, rögzítő eszközök (pl. gamma-szeg), műtőasztalok 2 db, melyek közül egy komplett traumatológiai célokra is alkalmas.

Gondozó Intézetek:

- a Tüdőgondozó teljes körű géppark felújítása és dokumentációs háttér, film nélküli munkahely bevezetése;
- a Bőr-és nemi beteg gondozónak kisebb berendezés és műszer készlet, fényterápiás készülék, puha-kabin beszerzése.

Gyógyszertár: új infúziós laboratórium korszerű technológiával. Új sterilizációs rendszer az infúziós laboratórium számára. Új palackozó és dugaszoló készülékek. A teljes gyógyszertári technológia megújítása, beleértve a közforgalmú részleget.

Sterilizáló: géppark korszerűsítése.

Épületekre vonatkozó építészeti és épület gépészeti program:

- Beteg- és személyfelvonó felújítása
- Térvilágítási hálózat felújítása
- Orvosi gázhálózat felülvizsgálata
- Belső úthálózat felújítása
- Hőveszteség minimalizálása
- Kazánfelújítás
- Biztonságtechnikai eszközökhöz
- Élelmezési és Mosoda Üzem modernizálása

A kórház teljes körű informatikai kábelezése, valamint mind a központi szerverek, mind a terminálok teljes körű felújítása.

A krónikus és rehabilitációs ágyak viszonylag alacsony száma miatt, a kórház aktív ágyairól kikerülő betegek szakszerű, saját otthonukban történő ellátása érdekében megfontolandó az otthoni szakápolási szolgáltatás beindítása.

II.8.3. Az egészségügyet támogató civil alapítványok

A *Kórházi Alapítvány* 18 éve működik. A kuratórium tagjainak száma 7 fő. Célja az orosházi kórház műszerezettségének támogatása a betegek biztonságos ellátása érdekében. Támogatnak még külföldi tanulmányutakat orvosok részére. Az alapítvány 50 milliós költségvetésből gazdálkodik. Bevételeiket főként cégek, magánszemélyek adományai alkotják, de jelentős összeget tesz ki a lakossági szja 1 %-a is.

A Gyors, Korszerű Életmentés Alapítvány közhasznú szervezet, 30 magánszemély 5 fős kuratóriummal alapította 1994-ben. Az alapítvány célja Orosháza sürgősségi ellátásának javítása eszközbeszerzéssel, képzéssel, oktatás, kutatás támogatásával, valamint a mentőállomás működésének segítésével.
Mentéstechnikai bemutatókkal, valamint gyermekek számára rajzpályázatok kiírásával viszik a lakossághoz közelebb munkájukat. Munkakapcsolatban vannak a rendőrséggel és a tűzoltósággal.
Működésüket az szja 1%-ából, önkormányzati támogatásból (éves szinten 60-80 eFt), magánszemélyek, cégek adományaiból fedezik. Éves költségvetésük 300-500 eFt között mozog.

II.9. Az oktatási intézményrendszer bemutatása

II.9.1. A város oktatási hálózata

Orosháza Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve 2007. év végén került elfogadásra. A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv alapvető célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul kell kitűzni az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a településen élő hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Óvodai ellátás

Az intézkedési terv helyzetelemzésében olvasottak szerint Orosházán biztosítottak a megfelelő feltételek a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek teljes körű óvodáztatásához. Az óvodai ellátást egy kilenc telephellyel rendelkező önkormányzati- és két egyházi fenntartású intézmény biztosítja. Az óvodák feltöltöttsége a férőhelyek számát és a beíratott gyermekek arányát tekintve 83%-os. A 942 óvodás 78%-a önkormányzati, 22%-a pedig egyházi fenntartású óvodában részesül nevelésben, ellátásban. Az önkormányzat fenntartásában működő óvoda 34 csoporttal működik, az átlagos csoportlétszám ideálisnak mondható (21,6 fő). Csupán két csoport esetében fordul elő, hogy a közoktatási törvényben szabályozott maximális óvodai létszámot, azaz a 25 főt túllépik.

Az egyházi fenntartású óvodák esetében az átlagos csoportlétszám 25,9 fő. A nyolc csoport közül 5 esetében átlépik a maximális létszámot.

Az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma (GY/P arány) 10,8 fő, az egyházi fenntartású óvodákban ez a mutató valamivel magasabb, 11,5 fő.

A szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek a településen működő óvoda és annak tagintézményei eleget tesznek. Mind a feladat-ellátási helyek között, mind az intézményeken belül a csoportok között érvényesül azon elv, mely szerint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya közötti különbség 25%-nál nem lehet magasabb.

A személyi ellátottság az óvodákban a jogszabályi feltételeknek megfelelő: 100 % a felsőfokú végzettségűek aránya, számos óvodapedagógus szakvizsgával vagy egyéb másoddiplomával rendelkezik. Fejlesztő óvodapedagógus szakvizsgát 3, nyelv és beszédfejlesztő szakvizsgát 4, gyógy-testnevelés szakvizsgát 6, mentálhigiénés szakirányú, továbbá gyermek- ifjúság és családvédelem szakvizsgát 1-1 óvodapedagógus szerzett. Ők megfelelő kompetenciával rendelkeznek a fejlesztésre szoruló gyermekek segítéséhez. A HEFOP 3.1.3 pályázat keretében közel 40 óvónő vett részt akkreditált módszertani felkészítésen a legváltozatosabb témákban (pl. hatékony együttnevelés az óvodában, intézményfejlesztés és programadaptáció SNI gyermekek integrációjához, óvoda – iskola átmenet).

Az 1/1998. (VII.24.) OM rendelet alapján az önkormányzat elfogadta a kötelező eszköz és felszerelési jegyzék alapján a tárgyi feltételek ütemezését, melynek megvalósítását segíti a Békés Megyei Közoktatás-fejlesztési Közalapítvány a maga pályázati lehetőségeivel. Az óvodák nagy részének támogató alapítványai is vannak, melyek jelentős mértékben hozzájárultak mind az udvari játszóeszközök, mind a fejlesztő eszközök beszerzéséhez, a bútorzat cseréjéhez. A családsegítő központtal, gyermekjóléti szolgálattal, a nevelési tanácsadó munkatársaival, valamint a védőnőkkel folyamatos kapcsolatot tart az óvoda.

Az önkormányzati fenntartású óvodák felújítása nem tartott lépést az általános és középiskolák fejlesztésével. Hat tagóvoda felújításra szorul, melyek közül – esélyegyenlőségi szempontból – a Mátyás király úti tagóvoda előnyt élvez.

Alapfokú oktatás

A város közoktatási intézményhálózatát 2007. nyarán jelentősen átszervezték, az óvodai intézményegységek összevonása után lezajlott az általános iskolák integrálása. A korábban jogilag önálló József A., Vörösmarty, Czina, Eötvös iskolák jogutódjaként létrejött az „Orosháza Város Általános Iskolája” közoktatási intézmény. Szervezetileg a volt József Attila Általános Iskola lett az „új” iskola székhely intézménye, a másik három iskola - nevüket megtartva - tagintézményként működik tovább. Az Eötvös József Tagintézmény két telephelyen.
Az intézkedéssel egy kistérségi, megyei szinten is „megkerülhetetlen” méretű oktatási egység jött létre, a közel kétezer tanulót fogadó, 170 főállású pedagógust alkalmazó intézmény a térség egyik legnagyobb közoktatási intézménye.

20. Táblázat Az önkormányzati fenntartású alapfokú oktatási intézmény feladat-ellátási helyeinek főbb adatai (2006)

Feladat-ellátási hely	Funkció	Főállású pedagógusok létszáma	Gyermekek, tanulók száma
Orosháza Város Általános Iskolája	Általános iskolai oktatás, nevelés	48	571
Vörösmarty Mihály Tagintézmény	Oktatás-nevelés	46	596
Czina Sándor Tagintézmény	Általános iskolai oktatás, nevelés	18	195
Eötvös József Tagintézmény	Általános iskolai oktatás, nevelés	57	593

Könnyen belátható, hogy az intézkedés milyen óriási lehetőségeket hordoz magában - többek között - az esélyteremtés, esélynövelés területén is. Az eddig egymás mellett működő, „versengő" iskolák az integráció következményeként átjárhatóvá váltak mind a tanulók és ezáltal a szülők, mind a tanulók számára. A városban korábban meglévő iskolaközi együttműködések most iskolán belüli üggyé, feladattá minősültek. Az átszervezés lehetőséget teremt azon szellemi és anyagi kapacitások koncentrálására, kihasználásra, a szegregáció csökkentésére, amelyek eddig a tagolt oktatási rendszerben nem érvényesülhettek.

21. Táblázat Az általános iskolák tanulóira vonatkozó adatok (2006)

Általános iskolai feladat ellátási helyek száma	8
Általános iskolai osztálytermek száma	130
Az általános iskolai osztályok száma	107
Általános iskolai tanulók száma	2 641
Általános iskolai magántanulók száma	11
Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma	211
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	630
Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma	182
Általános iskolában tanuló első évfolyamosok száma	271
8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban	394
A napközis tanulók száma az általános iskolákban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
Átmeneti és tartós állami nevelésbe vettek száma	16

A város általános iskolájába járó tanulók 23,8 %-a hátrányos helyzetű, 6,9 %-a halmozottan hátrányos helyzetű.

A város általános iskoláiba nem jár sem külterületen, sem etnikailag szegregált (telepszerű) lakókörnyezetben élő tanuló.
A bejáró tanulók száma:

- alsó tagozatos: 62 fő, ebből hátrányos helyzetű 17, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló 3 fő
- felső tagozatos: 141 fő, ebből hátrányos helyzetű 68, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló 29 fő

Az intézmény alaptevékenységéhez kapcsolódó kisegítő és kiegészítő tevékenységei:

- az általános iskolás korú tanulók napközi-otthonos ellátása,
- a beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése, oktatása, fejlesztése, rehabilitációs célú foglalkoztatása,

- a többi gyermekkel együtt foglalkoztatható sajátos nevelési igényű (SNI), valamint roma gyermekek integrált nevelése, oktatása, különleges gondozás keretében történő ellátása,
- a használt tankönyvek adásvétele,
- a felnőttoktatás, vizsgáztatás,
- a sportcsarnok szabad kapacitásának kihasználása
- a szakköri foglalkozások,
- iskolai nyári táborban való részvétel,
- erdei iskolai oktatás, nevelés,
- az Útravaló programban való részvétel.

A város általános iskolájában évek óta és folyamatosan jó színvonalú oktatás, nevelés folyik. Az oktatási gyakorlat igazodik a korszerű nevelési, oktatási eljárások, eszközök, módszerek célszerű alkalmazásához. Használják az inkluzív pedagógiát, a differenciált módszertant, a kulcskompetenciákat fejlesztő programokat. Az elsősöknek szóló beszoktató program, a Csodavilág program is működik.

Az iskola pedagógusai akkreditált képzéseken készülnek fel a pedagógiai programjukban leírtak gyakorlati megvalósítására. Az elmúlt 3 évben a következő témákban vettek részt képzéseken.

22. Táblázat A képzések megnevezése és a résztvevők száma (2004-2007)

Módszertani terület	Résztvevő főállású pedagógusok
Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés	2
Sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelése	7
A kompetenciaalapú oktatásra való felkészülés: kooperatív, differenciált, egyéni fejlesztés, kompetencia programcsomagok, SDT módszertani képzések	75
Néptánc, társastánc, mozgáskultúra	1
Gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök továbbképzése	1
Fejlesztőpedagógiai továbbképző tanfolyam	1
Felkészülés a nem szakrendszerű oktatás bevezetésére	9

Orosházán, az önkormányzati fenntartású általános iskola mellett az evangélikus egyház üzemeltet a Bajcsy-Zsilinszky utcai feladat-ellátási helyen általános iskolai tagozatot is működtető közoktatási intézményt. Az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium 40 főállású pedagógusa a 2007/2008-as tanévben 505 tanulót nevel-oktat. Az 505 tanuló közül 267-en általános iskolások, ez a teljes tanulólétszám 52,8%.

A városban és környékén megjelenő alapfokú művészetoktatás körébe tartozó igényeket az önkormányzat fenntartásában működő Liszt Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény igyekszik kielégíteni. Az alapfokú művészeti iskola is sok szakágban (képző és iparművészeti ág, zeneművészeti ág, táncművészeti ág, szín-és bábművészeti ág) és telephelyen tevékenykedik.

A Békés Megye Képviselő-testülete fenntartásában lévő Hunyadi János Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény fogadja Orosháza és a térségében felmerülő sajátos nevelési igényű tanulók gyógypedagógiai ellátásához kapcsolódó feladatokat a Pacsirta utcai telephelyen.

A 24 főállású gyógypedagógus jelenleg 92 - köztük 27 más településről bejáró - tanuló ellátását, nevelését-oktatását végzi.

Középfokú oktatás

A város önkormányzatának fenntartásában három, az evangélikus egyház fenntartásában további egy intézményben zajlik középfokú képzés Orosházán. A város középfokú intézményhálózata jelentős körzeti, térségi feladatokat is ellát. Jelenleg két intézményben folyik gimnáziumi, háromban szakközépiskolai, további kettőben szakiskolai képzés. A gimnáziumokban egyaránt jelen van a hagyományos, négy-évfolyamos, a hat-évfolyamos és a nyolc-évfolyamos képzés.

A *Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola* történetéről elmondható, hogy a gimnázium épülete 1951-1955 között épült. Az 1960-as években a képzés szakközépiskolai osztályokkal bővült. 1998 óta a szakképzés a Világbank programja szerint folyik.

A régió legnagyobb középiskolájává nőtte ki magát a Táncsics, melynek tanulói létszáma 1200 fő körül van (900 nappali, 300 levelező hallgató). Évek óta országosan a 20 legjobb iskola között tartják számon. A Szegedi Tudományegyetem bázisiskolája. Egyetemi oktatók kapcsolódtak be az iskola oktató-nevelő munkájába, s közösen, egyedi, speciális tanterveket dolgoztak ki a tehetséggondozás érdekében. A 2002-2003. tanévtől a Kodolányi János Főiskola segítségével felsőfokú akkreditált iskolarendszerű képzést is indít, mely szakirányú főiskolai továbbtanulást, azaz a diploma megszerzését is lehetővé teszi.

Kiválóan felszerelt nyelvi, informatikai, közgazdasági szakkabinetek, megújuló, egyre otthonosabbá váló kollégium, új sportcsarnok biztosítanak korszerű feltételeket. Iskolapolgári jogon jár az internet, és az intézmény tanulói megszerezhetik az Európa-szerte elfogadott ECDL informatikai bizonyítványt, valamint a DSD - német nyelvdiplomát és az Oxford - angol nyelvdiplomát. Évente szerveznek sítáborokat, illetve Európa-túrákat. A diáktanya a Zemplén vadregényes vidékén jól szolgálja az erdei iskola programot, tanulóik aktív pihenését. Az egészséges életmód programban a tömegsport kínálat széles palettán mozog, de az élsportban tevékenykedőknek is mind szakmai, mind tárgyi feltételrendszerben jó lehetőségeket tud biztosítani.

A Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolával közösen a művészeti nevelés területén is számos lehetőséget biztosít a tanítványoknak. Az angol, a német és a latin nyelv mellett - szakkör keretében - olasz, orosz, valamint spanyol nyelvet is tanulhatnak az érdeklődő diákok. Német, észt, svéd partnerkapcsolatokkal évente színes, tartalmas diákcserét biztosítanak. Számos tehetségtámogató alapítvánnyal rendelkeznek, és tanulóik külföldi tanulmányi ösztöndíjakat is elnyerhetnek. Színes diákélet jellemzi az iskolát. A diákprogramok letéteményese a diákönkormányzat.

A *Kossuth Lajos Közoktatási Intézmény*, Orosháza első érettségi bizonyítványt adó oktatási intézménye. Alapításakor, 1922-ben az ország első mezőgazdasági szakképző iskolája volt.

Az európai integráció kihívás és lehetőség is egyben a magyar szakképzés számára. A tőke, a szolgáltatások és a munkaerő szabad áramlása olyan helyzetet teremt, melyben mindig meg kellett találniuk a szakképzés új helyét.
Az említett változások támasztották alá 2001-ben az iskola összevonását az ipari szakmunkásképző intézettel. Ennek következtében egy olyan sokoldalú közoktatási intézmény jött létre, ahol ma több mint nyolcszáz tanuló folytatja középfokú tanulmányait.
A diákok számára az intézmény a középfokon oktatott szakmák széles kínálatával biztosítja az átjárhatóságot. Szakközépiskolai tanulóik az érettségi bizonyítvány megszerzése után válogathatnak a továbbtanulási lehetőségek között. Egyetemen, főiskolán vagy az iskola falai között is folytathatják tanulmányaikat a technikusi vizsgáig. A technikus képzésre jelentkezők jelentős hányada már a belépés időpontjában tervezi az iskola elvégzését követő felsőfokú továbbtanulást, és egyre nagyobb számban tovább is tanulnak.

Az idegen nyelv és az informatika ismeretein túl, tanulóik szemlélete közgazdasági tartalmakkal is bővül, formálódik. Elsajátítanak pályaválasztási döntést érlelő pályaorientációs tevékenységeket; munkaerő-piaci elméleti és gyakorlati ismereteket; életviteli ismereteket, valamint különféle fakultatív tárgyakat.

Az idegen nyelvek elsajátításának mélyítését, a külföldi kapcsolatok, ismeretségek kötését, illetőleg külföldön való munkavállalás lehetőségét teremti meg a „Leonardo Program", mely második éve működik sikeresen az iskolában.

Felújított, korszerű és a kor követelményeinek megfelelő gyakorlóhelyekkel rendelkeznek. Mezőgazdasági gyakorlóhelyük felújítása befejeződött, amely a korszerű tanistállóval ökofarmként működik.

A 2007/2008-as tanév szeptemberében diákjaik birtokba vehették a MEZGÉ TUDÁSPARK épületét, amely egy közel 700 millió Ft-os beruházás eredménye. Egyedülálló lehetőséget biztosít a még szélesebb körű középszintű képzés számára.

Az *Ügyviteli Szakképző Iskola* intézmény típusa: szakiskola, szakközépiskola. Az intézmény alaptevékenysége: gépíró és szövegszerkesztő, ügyviteli asszisztens, protokoll ügyintéző, ügyintéző-titkár, irodai asszisztens, idegen nyelvi menedzserasszisztens, idegen nyelvi ügyintéző-titkár, szerkesztőségi asszisztens szakképesítés nyújtása.

A szakiskola a tankötelezettség megszűnése után az Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakképesítések körében készít fel szakmai vizsgára. A szakiskola az ügyviteli szakmacsoporton belül a munkaerő-piaci igényeknek megfelelően a feltételek megléte esetén szabadon indít az Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakmákra felkészítést.

Cél: olyan szakemberek képzése, akik az ügyviteli szakma egészére jellemző általános tájékozottsággal és hivatástudattal, szakterületükön – a szakmunkásvizsga követelményeihez igazodó – elméleti és gyakorlati tudással, munkahelyi tapasztalattal rendelkeznek. Az iskola olyan pályakezdőket bocsát ki, akik tudásukkal, képességeikkel, erkölcsi tulajdonságaikkal alkalmasak választott munkájuk teljesítésére.

II.9.2. Fejlesztési célok

Mint már említettük, a város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve 2007. decemberében került elfogadásra. Ezzel párhuzamosan a város valamennyi közoktatási intézménye elkészítette a saját esélyegyenlőségi tervét. Továbbá együttműködési megállapodás rögzíti az egyházi és önkormányzati fenntartású intézmények közötti szegregáció kialakulásának megelőzését, a hátrányos helyzetűekre vonatkozó adatok nyilvántartását, a meglévő különbségek csökkentésének szándékát.

Az intézkedési terv legfőbb megállapítása, hogy Orosházán biztosított az oktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés. Nincsenek azonnali beavatkozást sürgető hiányosságok. Ám annak érdekében, hogy még kisebb legyen a hátrányos helyzetű rétegek iskolai lemorzsolódása, és az átlagosnál gyengébb tanulmányi teljesítményük javuljon, az esélyegyenlőség megteremtése, az oktatás hatékonyságának növelése érdekében az önkormányzat:

- támogatja az intézmények kompetencia alapú oktatásban való részvételét, melyhez az Új Magyarország Fejlesztési Tervben kiírt pályázatok jelentős összegeket és szakértői segítséget biztosítanak,
- felhívja az intézményvezetők figyelmét, hogy a pedagógus továbbképzés, szakvizsga normatívából is nagyobb arányban támogassák a pedagógusoknak az egyéni bánásmódot, differenciált fejlesztést szolgáló módszerek elsajátítását (pl. kooperatív technikák, projektpedagógia, …),
- valamennyi intézményében megteremti a feltételeit a fogyatékkal élő fiatalok körében az integrált nevelésnek. Ehhez szükséges a segítő intézményhálózatok együttműködésének erősítése (pedagógiai szakszolgálatok és szakmai szolgáltatások),
- kiemelten fontos feladatának tekinti a korai felismerés, speciális terápia megkezdését, a szülői tanácsadási alkalmak növelését.
- támogatja, hogy az oktatásban elsődleges formát nyerjen az integráció,
- Orosháza Város Önkormányzata elkötelezett az oktatási esélyegyenlőtlenségek felszámolásában. Ehhez megfelelő intézményhálózatot működtet.

A 2013-ig megvalósítandó önkormányzati programok közül az alábbiak oktatási témájúak:

- Orosháza Város Általános Iskola Eötvös József tagintézményének integrált fejlesztése,
- Kossuth Lajos Közoktatási Intézmény komplex fejlesztése TISZK létesítése Orosházán,
- Óvodák felújítása,
- Liszt Ferenc alapfokú Művészeti Szakiskola felújítása, fejlesztése.

II.9.3. Az oktatás-és felzárkóztatás területén működő civil szervezetek

Eötvös József Alapítvány: 1991-ben alakult.
Célja:

- Elősegíteni az iskolai számítógépes oktatás feltételeinek javítását.
- Tanárok továbbképzésének támogatása.

- Tehetséges tanulók versenyeztetése.
- Kiemelkedő teljesítményt nyújtók jutalmaztatása.

Az alapítvány ebben a tanévben már 6. alkalommal rendezi meg városi számítástechnika versenyét tehetséges általános iskolai tanulók számára. Témája: Internet, hálózatok
Minden tanévzáró ünnepélyen az alapítvány jutalmát veheti át a számítástechnika :tantárgyban legkiválóbb eredményt elért tanuló.

Tehetséges Tanulókért Alapítvány: 2004 szeptemberében alakult.
Célja:

- A kiemelkedő tanulmányi eredményt és versenyeredményt elért tanulók jutalmazása.
- Jutalomkirándulás szervezése.
- Tanulmányi versenyek nevezési díjának támogatása.
- Színházlátogatás.

Az alapítvány jogosult az SZJA 1%-ának felhasználására.

Az Eötvös DPSE 1990-ben alakult.
Célja, feladata: Az iskolai tömegsport és az élsport támogatása
Az egyesület szakosztályai: -kézilabda, -asztalitenisz, -búvárúszás, -labdarúgás, -atlétika
Az egyesület, mint alapító létrehozta 1995-ben az *Eötvös József Diák és Sportalapítványt,* 5 fős kuratóriummal. Célja:

- diáksport, tömegsport, sportkapcsolatok támogatása
- diák-önkormányzati, diákközéleti tevékenység támogatása
- iskoláztatási költségek támogatása
- kulturális programok, rendezvények támogatása
- hátrányos helyzetű gyermekek támogatása
- pedagógusok szakmai továbbképzésének támogatása.

Távolabbi terveik közé tartozik a cigány gyerekek támogatása.
Éves költségvetésük 400 ezertől -2 millió Ft-ig terjed. Bevételüket az szja 1 %-a, önkormányzati támogatás, illetve főként magánszemélyek, cégek adományai alkotják.

A *Természet Búvárai Alapítvány* 2006.december 6-án alakult. Alapító tagok: Rózsa Tibor egyéni vállalkozó, Szűcs és Zsóka BT, KLIMBER Épületgépész KFT.
Az Alapítvány célja:

- Az Eötvös József Általános Iskola és Gimnázium 1-12. évfolyamon tanuló diákjainak támogatása.
- Tanulmányi versenyek támogatása.
- Táborozások segítése.
- Tanulmányi kirándulások szervezése.
- Az intézményben dolgozó természettudományi tantárgyakat tanító pedagógusok munkájának segítése.
- Továbbtanulás és továbbképzés támogatása.
- Szakfolyóiratok biztosítása.
- Az intézményi szintű tevékenységek, tudományhoz kapcsolódó rendezvények segítése.
- Az intézményi vagyon ilyen irányú gyarapítása.
- A természettudományban legsikeresebb tanulók /5-8. és 9-12. évf./ tanév végi jutalmazása.

A támogatások megítélésének szempontjai:
Tanulók körében:
- A tanuló szociális helyzete.
- A szaktárgyban mutatott folyamatos fejlődés.
- Felmenő rendszerű tanulmányi versenyen való részvétel.

Pedagógusok körében:
- Folyamatos szakmai fejlődés, valamint elért eredmények.

Esélyegyenlőséget Biztosító Alapítvány az Orosháza-Rákóczitelepi Általános Iskola Tanulói Támogatására
Az Alapítványt 2000. január 24-én Mészáros József magánvállalkozó hozta létre egyszeri 100 000,- Ft pénzadománnyal.
Célja a közigazgatásilag Orosházához tartozó, de infrastruktúrájában és életminőségében egyaránt falusias jellegű Rákóczitelep általános iskolájának támogatása.
Ezen belül:
1./ Az oktatás feltételeinek javításával esélyegyenlőséget biztosítani a Rákóczi telepi általános iskolásoknak a meglévő hátrányok csökkentésére, megszüntetésére.
2./ A jó képességű, de hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozásának elősegítése. A gyengébb tanulmányi eredményt mutatók felzárkóztatásának támogatása. A tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök indításának kezdeményezése és anyagi feltételeinek támogatása.
3./ A különböző szintű szaktárgyi versenyeken történő részvétel anyagi hátterének megteremtése.
4./ A tanulók kulturális igényeinek fejlesztése és szélesítése. Az iskolai könyvtár minőségi, mennyiségi gyarapítása.
5./ Az intézmény infrastrukturális lehetőségeinek és a működés informatikai hátterének bővítése.
6./ A tanulók és pedagógusok tanulmányi útjának és tanulmányi kirándulásainak finanszírozása.

Eddigi tevékenységeik:
- Különböző pályázatokat nyújtottak be az oktatás feltételeinek javítására.
- Anyagi támogatásuk, 150 000,- Ft, segítségével több hátrányos helyzetű tanuló vehetett részt 3 napos kirándulásokon.
- Több mint 60 000,- Ft-tal járultak hozzá a telephelyi iskolai könyvtár gyarapításához.
- Heti 2x2 órában egyik kuratóriumi taguk szakirányú vezetésével és az iskola segítségével ingyenes Internet-hozzáférést biztosítanak az otthon számítógéppel és Internettel nem rendelkező diákok és szüleik korszerű ismeretszerzéséhez.

Nyertes pályázataik:
- Mobilitás - Internet-fejlesztés: 150 000,- Ft-
- NCA - Működési tevékenység: 200 000,- Ft

Egyéb eredményeik:
- Egy országos pénzintézet segítségével 450 000,- Ft értékben hozzájutottak 12 db számítógéphez a hozzá tartozó perifériákkal, melyek nagy segítséget jelentenek az elavult iskolai számítógépek felújításában.
- Több mint 250 000,- Ft értékű jótékonysági adomány segítségével ismét fejleszthetik iskolai könyvtárukat.

Az *Iskola Tanulóiért Alapítványt* 1991-ben hívták életre 5 fős kuratóriummal. Az általános iskola nyelvi és számítástechnikai oktatását segíti főként eszközök beszerzésével. Pld. 16 számítógéppel kialakítottak egy számítógépes termet. Az iskola internetes hozzáférésének javítása érdekében optikai kábelt építettek ki. Ezen kívül tanulmányi versenyek nevezési díjait vállalja át a tehetséges diákoktól.
Bevételeit az szja 1 %-a, valamint mintegy 10 %-ban magánszemélyek adományai alkotják. Az önkormányzat városi pályázatok keretében évi 15-20 ezer Ft-tal támogatja működésüket. Ebből a forrásból városi szinten nyelvi, illetve informatikai versenyeket szerveznek.
Az önkormányzattal való kapcsolatuk jónak mondható. Rendszeresen jelen vannak a Civil Egyeztető Fórum ülésein.

Az Összefogás a Fogyatékos Gyermekekért Alapítvány munkáját a 8 főből álló kuratórium mellett 26 pedagógusból álló önkéntes kör segíti.
Az alapítvány működése a Mezőkovácsházához tartozó Gyógypedagógiai Általános Iskola és Pedagógiai Szakszolgálat sajátos nevelési igényű tanulóit segíti, főként taneszközök, tárgyi eszközök beszerzésével. Az iskola tanulóinak létszáma közel 100 fő.
Esélyegyenlőséghez kapcsolódó tevékenységeik közül kiemelkedik az ún. Iskola Nap. Ez a nap mindig egy projekthéthez kapcsolódik, amikor a gyerekek pedagógusaik segítségével különböző témákat dolgoznak fel, s az Iskola Napon bemutatják azt. Ilyen témák például a másság elfogadása, tolerancia, integráció. A programokat kézműves foglalkozásokkal, érdekes feladatokkal teszik színessé.
A Mobilitas pályázati támogatásának köszönhetően (120 ezer Ft) 50 felső tagozatos gyermek részvételével szervezték meg az Erdei Iskolát.
Az alapítvány támogatja a szabadidős programokat, valamint a gyermekek élelmezését is.
Bevételeit az szja 1%-a, pályázati támogatások, valamint vállalati adományok alkotják.
Az alapítvány szeretne szorosabban együttműködni az önkormányzattal. Programjaik rendre bekerülnek a városi rendezvénytervbe, de ezen túlmenően olyan fórumot szeretnének kapni, ahol megoszthatnák nehézségeiket, problémáikat a többszörösen hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyermekekkel kapcsolatosan. A gyermekek szüleinek 80%-a analfabéta, ami megnehezíti a gyermekekkel való foglalkozást.

II.10. Művelődés, sport

II.10.1. A kultúrához, közművelődéshez, valamint az információhoz való hozzájutás esélyének megteremtése

A Petőfi Művelődési Központ épülete 2007. decembertől otthont ad a *Just Zsigmond Városi Könyvtár*nak olvasóteremmel és könyvtárral. Működtetője Orosháza város Önkormányzata. Ellátási területe Orosháza város.
Az épület multifunkcionális szerepet tölt be, mert itt kapnak helyet a színházi, zenei programok, kiállítások, tárlatok, konferenciák is. A civil szervezetek programjainak, találkozóinak is helyet biztosítanak. Az intézmény az oktatási és közművelődési terület közös programjai számára is együttes teret jelent, mivel itt adott a szükséges technikai háttér és szakember.

Az épületet 2006-ban újították fel. A fizikai akadálymentesítés részbeni megoldást nyert a lifttel, feljárókkal, rámpákkal. A mosdók és közösségi terek használata is megoldott a mozgáskorlátozottak számára, viszont a teljes info kommunikációs akadálymentesítés még nem valósulhatott meg, bár a könyvtárban már van olvasógép, és olyan számítógép, melyet a gyengén látók számára fejlesztettek ki.
A hiányos fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés önerős beruházásokkal és pályázatok útján folyamatban van.

A Szántó Kovács János Területi Múzeum működtetője Orosháza város Önkormányzata. Ellátási területe Orosháza város.
Maga az épület egy száz éves épület, melynek fizikai akadálymentesítése részben megoldott. Részben, mert az épület jellege, építészeti kialakítása ezt nem minden esetben teszi lehetővé. Rámpa segíti az épületbe való bejutást, de épületen belüli egyéb átalakítások nem történtek még, a fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés megvalósításra vár.
Programjaikkal viszont segítik az esélyegyenlőség megteremtését, immár hagyománnyá vált például, hogy fogyatékossággal élő amatőr alkotók kiállításainak adnak otthont.

A Kulturális Kapcsolatok Egyesülete működteti a *Városi Képtár*at 2002-től. Az épület közel másfél évtizede „esett át" egy felújításon, de az akkori építésügyi előírások nem voltak azonosak a mostani esélyegyenlőségi előírásokkal, így jelenleg nem felel meg a hatályos esélyegyenlőségi jogszabályban foglaltaknak. A mozgáskorlátozottak épületbe való bejutását utólag lehetővé tette a működtető.

Szintén a Kulturális Kapcsolatok Egyesülete működteti a *Művészetek Házá*t 2007 októbertől. Az épület több mint száz éves (volt zsinagóga épülete), műemléképület. Ez meghatározza a belső és külső átalakítás lehetőségeit is. A régi épületben a teljes akadálymentesítés, mely fizikai és infokommunikációs akadálymentesítést jelent, építési korlátokba ütközik. Az épületbe való bejutást lehetővé tették a mozgásfogyatékossággal élők számára. Egyéb fogyatékossággal élők egyelőre egyéni állapotuk függvényében, korlátozottan tudják élvezni a Művészetek Háza által nyújtott kulturális értékeket.

II.10.2. A sport helyzetének bemutatása

A sport széleskörű hatásai miatt jelentős eszköz lehet számos társadalmi-gazdasági cél eléréséhez.
1. Egészséges társadalom: bizonyított, hogy a rendszeres testmozgás életkortól függetlenül közvetlen pozitív hatással van az egészségi állapotra és a közérzetre. Cél tehát, a népesség egészségi állapotának javítása a sport segítségével, minél szélesebb rétegek mozgósítása, hogy az egészség megőrzése érdekében növeljék sportaktivitásukat. Fontos feladat továbbá, a már megromlott egészségi állapotúak bevonása rehabilitációs célból.
2. Harmonikus társadalom, a közösségi kapcsolatok fejlesztése: Mivel a sport kedvező esetben a közösségek életében meghatározó szerepet tölthet be, cél a szabadidő tartalmas eltöltésére lehetőséget nyújtó közösségi terek kialakítása, a baráti, társasági és családon belüli kapcsolatok fejlesztése a sport eszközével, tartalmas családi sportprogramok kínálatának bővítésével.

3. A népesség gazdasági aktivitásának előmozdítása: A sport közvetlen és közvetett pozitív hatással bír mind a fiatalok tanulási képességére, mind a foglalkoztatottak termelékenységére, továbbá elősegíti a bűnmegelőzést és a kábítószer-használat elleni küzdelmet.
4. Nemzeti értékek, és az önbecsülés erősítése: városunk az élsportban rendszerint kiemelkedő eredményeket ér el, ami jó hatással van az öntudatra. A versenysport társadalmilag releváns területein felmutatott eredmények révén növelhető a polgárok büszkeség, önértékelés, az emberek közérzete javul, valamint a helyi csapatok, versenyzők eredményei révén a lokálpatriotizmust erősíti.
5. Esélyegyenlőség megteremtése és javítása: A sport az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából is jelentős. A fogyatékosok társadalmi integrációja szempontjából kulcsfontosságú, hogy mindenki számára természetes legyen a fogyatékosok sportolása.

Jellemzően a közoktatási intézményekhez tartozik a városban működő sportcsarnokok, tornatermek, szabadidősportok gyakorlására használt terek nagy része.

A Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola tornatermének teljes körű akadálymentesítése még nem valósult meg, részben akadálymentes létesítménye a városnak. Jellemzően a mozgássérültek számára kerültek kialakításra a bejutáshoz és használathoz kapcsolódó beruházások.

A József Attila iskola - tagintézmény tornaterme egy közel száz éves épületben került kialakításra, mely körülmény megnehezíti a jogszabályi előírások által meghatározott feltételek biztosítását. A létesítménybe való akadálymentes bejutás megoldott**,** de a kiszolgálóhelyiségek és az épület további akadálymentesítése nincsen megoldva, miután az épület adta lehetőségek ennek teljesítését nagyon megnehezítik.

Vörösmarty iskola – tagintézmény tornatermébe való akadálymentes bejutás megoldásra került. Az épület régi épület, melynek építészeti kialakítása, állaga megnehezíti, helyenként gátolja a jogszabályi előírások szerinti akadálymentesített sportlétesítménynek megfelelő kialakítást.

Kakasszék u. 2. Rákóczi telepi sportpályára való akadálymentes bejutás biztosított, nézőkénti részvételnek akadálya nincsen. A járdák, terek tolókocsival közlekedők számára is jól járhatóak. A sportpályához tartozó öltözők és kiszolgálóhelyiségek állapota nem megfelelő, akadálymentesítésük nem megoldott.

A Városüzemeltetési és Szolgáltató Zrt. üzemeltetésében van a Gyopárosi *Új Sport Centrum*, a volt Laktanya területén. A komplex fejlesztés III. ütemében létrehozott multifunkcionális szerepet betöltő modern létesítmény. A kispályát, a tornatermet, labdarúgópályát (egyéni szükséglethez és állapothoz igazodóan) tudják használni a sérült emberek is. Akadálymentesítettek az öltözők, és egyéb kiszolgálóhelyek is. Kialakításuknál külön figyelemmel voltak arra, hogy ezek a kiszolgáló helyiségek a földszinten kerüljenek elhelyezésre.

A *Mátra Sándor Stadionban* labdarúgópálya, futópálya került kialakításra. A küzdőterek a mozgáskorlátozottak által is könnyen megközelíthetőek. A kiszolgálóhelyiségek: mosdók, öltözők akadálymentesek.

Az *asztalitenisz terem* - mely a Fürdő utcán található - egy közel száz éves épületben került kialakításra. Ez a létesítmény nem akadálymentes, de nem tudnak olyan helyi kezdeményezésről, mely szerint fogyatékossággal élő emberek/csoport szeretné ezt a sportot űzni. Nagyszámú néző részvétele nem jellemző, miután ez edzést , felkészülést szolgáló helyiség, a versenyeket más helyszínen bonyolítják, ami már akadálymentes.

Az *Október 6. utca 33-35.* a hetvenes években épült, bokszolók felkészülését szolgáló terem. Nem akadálymentes, edzés céljára fenntartott terem.

Az önkormányzat saját forrásból végzett fejlesztésekkel , a jogszabályi előírások folyamatos figyelemmel kísérése mellett, projektgenerálással minden adódó lehetőségre felkészülve fejleszti létesítményeit, hogy megfeleljen a jogszabályi előírásoknak és biztosítsa mindenki számára a lehetőséget a sportolásra, valamint a versenylátogatói részvételre. Ütemezésére a folyamatosság jellemző.

A városban működő, magánkézben lévő sportlétesítmények palettája széles. Tenisz-, fallabda- és tekepályák, szabadtéri játékok űzésére alkalmas létesítmények találhatók, melyek mindegyike akadálymentes.

Az Eötvös József Általános Iskola és Gimnázium 2006. év szeptemberétől gimnáziumi képzés keretében az általános tantervű osztály mellett egy sporttagozatos osztályt is indított. A beiskolázás az intézmény testnevelés tagozatáról, valamint valamennyi városi és térségi település általános iskolájából történt. Az oktatási intézmény felvette valamennyi helyi sportegyesülettel a kapcsolatot, kérte javaslataikat azokra a tanulókra vonatkozóan, akik sporteredményeik és tanulmányi előmenetelük alapján beiskolázhatók.

II.10.3. Fejlesztési célok

A segítséggel élők életminőségének javítása érdekében folytatni kell az akadálymentesítési programot, biztosítani kell, hogy minél több középület és szolgáltatás elérhető legyen a fogyatékos személyek számára is. Az akadálymentesítés alapvető célkitűzése, hogy a város közintézményeinek használata mindenki számára – kismamák, idős emberek, fogyatékos emberek, turisták stb. – kényelmesebbé váljon, az akadálymentesítés egy olyan folyamat legyen, melyet minden társadalmi réteg közvetlen előnyöket jelentő fejlődésnek élhet meg.

Az 1015/2005.(II.25.) Korm. határozat döntése szerint a közszolgáltatások akadálymentes hozzáférhetősége biztosításának határideje 2010. december 31., közszolgáltatás-csoportonként ütemezett részhatáridők meghatározásával.
Ezen belül az egészségügyi alapellátást (háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás, fogorvosi alapellátás, alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) ellátó intézmények akadálymentesítési határideje 2006. december 31. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv prioritásként kezeli az akadálymentesítést.

Az identitástudatról, a kötődésről, a fiatalok „visszacsábításáról" más esett szó a lakosság száma, annak összetétele kapcsán. A jelenleg működő kulturális/közművelődési intézmények színvonalas működtetése, sokszínű rendezvények tartása mellett újabb feladatokat vállalt magára a város. Az

Ifjúsági Ház Klub kialakítását, egy szabadtéri színpad telepítését, illetve egy élhető középkori falu kialakítását határozta el.

A sportélet területén három fejlesztési irány került meghatározásra.
1. Az iskolai testnevelés és diáksport terén cél a gyermekek jó fizikai erőnlétének mindennapos testmozgáson keresztüli elérése, a testmozgás megszerettetése, az egészséges életmód fontosságának tudatosítása.
2. A rekreációs sport terén cél a kereslet növelése általi bővítés, mely a kínálat élénkülését is indukálja. A kereslet növelésének érdekében tehát cél a népesség aktív sport iránti beállítódásának kialakítása.
3. A versenysport terén cél az élsportban már elért eredményességi szint fenntartása, illetve a feltörekvő és népszerű, nemzetközileg jelentős sportágakban az eredmények javítása. A versenysport utánpótlás bázisának biztosítása érdekében szükséges az utánpótlás-nevelés egységes rendszerének működtetése (tömegbázis megteremtése és tehetséggondozás).
A fogyatékosok sportját mindhárom területen integráltan kell kezelni.

Az önkormányzat támogatja olyan ismertető kiadványok készítését, lakossági tájékoztató fórumok, valamint rendezvények, események létrejöttét, melyeknek célja, hogy előmozdítsa az esélyegyenlőségi programok célcsoportjainak kedvezőbb társadalmi integrációját és lakossági szemléletváltozást eredményez.

Az önkormányzat támogatja továbbá az esélyegyenlőségi jogsértésekkel szembeni fellépés lehetőségeire vonatkozó mindennemű tájékoztatási lehetőséget és saját eszközeivel (helyi média, honlap, önkormányzati hirdetőtábla stb.) népszerűsíti azokat.

Az önkormányzat támogatja az információs társadalommal összefüggő egyes szolgáltatásokhoz kapcsolódó eszközbeszerzést szolgáló pályázatokat, a célcsoportok ez irányú képzését, további támogatja a mindenki számára elérhető információs pontok kialakítását, melyeken keresztül a szükséges eszközökkel nem rendelkező emberek a lakóhelyükhöz minél közelebb hozzáférhetnek az internethez, valamint az információs társadalom nyújtotta egyéb szolgáltatásokhoz.

Az önkormányzat elképzelései között szerepel a Dél-keleti Kapu IV. Többcélú tornacsarnok, bemutató terem, kemping és a terület közműrendszerének végleges kiépítése, szabadtéri színpad telepítése.

A városháza és az okmányiroda épületének felújítása.

II.11. Esélyegyenlőségi szempontok érvényesülése a munkáltatóknál

II.11.1. Esélyegyenlőségi szempontok az önkormányzat és intézményei foglalkoztatásában

Munkáltatók	**Polgármesteri Hivatal**	**Közoktatás**	**Kórház**	**ESzI**	**Közművelődés**	**Diákélelmezés, Gondnokság**	**Tűzoltóság**	**Összesen**	**Összesen %-ában**
Összes foglalkoztatott száma	125	524	760	191	24	60	70	1754	100
Fogyatékossággal élő munkavállalók száma	2	3	0	0	0	1	0	6	0,003
Roma munkavállalók száma	0	0	3	0	0	2	0	5	0,003
50 évnél idősebb foglalkoztatottak száma	34	136	221	66	5	27	0	489	28
Nők száma	81	n.a.	n.a.	173	n.a.	n.a.	n.a.	254	80,4*
Pályakezdő foglalkoztatottak száma	1	7	5	0	0	0	1	14	0,008*
Részmunkaidős foglalkoztatottak száma	0	n.a.	n.a.	8	n.a.	n.a.	n.a.	8	0,4*
Bedolgozó munkavállalók száma[1]	0	n.a.	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.	0	0*
Távmunkában foglalkoztatottak száma[2]	0	n.a.	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.	0	0*
Továbbfoglalkoztatott nyugdíjasok száma	n.a.	n.a.	n.a.	2	n.a.	n.a.	n.a.	2	0,1*
GyES-ről, GyED-ről, ápolási díjról visszatérő foglalkoztatottak száma az elmúlt 5 évben (ill. a következő 5 évben)	14	n.a.	n.a.	11/5	n.a.	n.a.	n.a.	25/5	1,4/0,3*
Felső- és középvezetésben dolgozók száma	12	n.a.	n.a.	11	n.a.	n.a.	n.a.	23	1,3*
ebből a nők száma	5	n.a.	n.a.	9	n.a.	n.a.	n.a.	14	0,8*
Középfokú iskolai	0	n.a.	n.a.	106	n.a.	n.a.	n.a.	106	0,6*

[1] A bedolgozó munkáját az általa választott, a munkáltató székhelyétől, telephelyétől elkülönült helyen, saját munkaeszközzel, a foglalkoztató által biztosított anyaggal, önállóan, a foglalkoztató közvetlenirányításával végzi. Munkájához a közös háztartásban élő személyek segítségét is igénybe veheti.

[2] A munkavállaló munkáját rendszeresen az általa választott, a munkáltató székhelyétől, telephelyétől elkülönült helyen és informatikai eszköz útján végzi, melynek eredményét elektronikus eszközzel továbbítja. A szükséges eszközöket a munkáltató köteles biztosítani, valamint utasítási joga a munka elvégzése vonatkozásában teljes körű.

végzettséggel nem rendelkező foglalkoztatottak száma									
Középfokú iskolai végzettséggel nem rendelkező foglalkoztatottak szakmai továbbképzése az elmúlt/elkövetkező 5 évben	0	n.a.	n.a.	5/8	n.a.	n.a.	n.a.	5/8	0,3/0,4*
Középfokú iskolai végzettséggel nem rendelkező foglalkoztatottak szakmai továbbképzése az elmúlt/elkövetkező 5 évben	0	n.a.	n.a.	5/8	n.a.	n.a.	n.a.	5/8	0,3/0,4*
Rugalmas munkaidő szervezés, vagy csúsztatott munkaidőkezdés lehetősége[3]	Nem	n.a.	n.a.	Igen	n.a.	n.a.	n.a.		
A törvényben meghatározottnál több szabadság biztosítása a munkavállalónak[4]	Nem	n.a.	n.a.	Nem	n.a.	n.a.	n.a.		
Munkaidő-kedvezmény biztosítása a foglalkoztatott továbbképzéséhez	Igen	n.a.	n.a.	Igen	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
GyES-en, GyED-en lévő foglalkoztatottakkal való rendszeres kapcsolattartás	Igen	n.a.	n.a.	Igen	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
Családi rendezvények szervezése	Nem	n.a.	n.a.	Igen	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
Egészségvédelmi és kulturális programok szervezése	Igen	n.a.	n.a.	Igen	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
Törvényben előírt kötelező mértéket meghaladó szociális juttatások biztosítása	Igen	n.a.	n.a.	Nem	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
	n.a.	n.a.	n.a.		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
Akadálymentesített épületek száma	2	n.a.	n.a.	8	n.a.	n.a.	n.a.	10	
Infokommunikációs akadálymentesítéssel ellátott épületek száma[5]	Igen	n.a.	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.	1	
Esélyegyenlőségi munkatárs, felelős alkalmazása	Igen	n.a.	n.a.	Nem	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
Esélyegyenlőségi képzés tartása	Igen	n.a.	n.a.	Nem	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
Új projektek,beruházások	Igen	n.a.	n.a.	Igen	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	

[3] Nem tekinthető rugalmas munkaidőnek, amikor a munkáltató elvárja a munkavállalótól, hogy a teljes munkaidején felül legyen rugalmasan elérhető.
[4] A tanulmányi szabadságot nem itt kell figyelembe venni.
[5] Elektronikus akadálymentesítés (nagykontrasztú honlap tartalmak, felolvasó funkció), jeltolmács alkalmazása, jól hallható, vagy könnyen látható feliratozás, indukciós hurok alkalmazása, stb.)

megvalósításakor a célcsoport bevonása megtörténik-e?									

* csak a Polgármesteri Hivatalra és az ESzI-re vonatkozó adat

Az esélyegyenlőség biztosításában érintett célcsoportok – az 50 éven felüli alkalmazottak és a nők kivételével - minimális arányban találhatók meg az önkormányzat intézményrendszerének foglalkoztatottjai között.

Az Egyesített Szociális Intézményben a nők foglalkoztatottsági aránya meghaladja a 90 %-ot. A többi intézmény adatai nem ismertek. Ugyanez az intézmény rugalmas munkaidő szervezés, illetve csúsztatott munkaidő kezdés lehetőségével segíti a munkavállalóit abban, hogy gyermekeik napi iskolakezdéséhez igazíthassák munkaidejüket, míg másokat abban, hogy bioritmusuknak leginkább megfelelő időben érkezhessenek munkába.

A polgármesteri hivatal és intézménye munkaidő kedvezmény biztosításával segíti a foglalkoztatottak továbbképzését a kompetenciafejlesztés, valamint a szakképzési arány növelése érdekében.

A GyES-en, GyED-en lévő foglalkoztatottakkal való rendszeres kapcsolattartással segítik, hogy a kisgyermekes szülők ne essenek ki teljesen az információáramlásból, szakmai és emberi kapcsolataikat megtarthassák munkahelyeikkel, kollégáikkal. Szintén ezt a célt, valamint a munkatársi közösség fejlesztését szolgálják a családi rendezvények, egészségvédelmi és kulturális programok szervezésével.

Új projektek, beruházások megvalósításakor a célcsoport bevonását fontos módszernek tartják, a célcsoport elvárásainak, véleményüknek megismerése céljából. A bevonás segíti a motiváltság kialakulását, a programban való elköteleződést.
Törvényben előírt kötelező mértéket meghaladó szociális juttatásokat költségvetési keret hiányában az Egyesített szociális Intézmény nem tud biztosítani. A polgármesteri hivatal munkatársainak ez a lehetőség biztosított.

A polgármesteri hivatal alkalmaz esélyegyenlőségi munkatársat, s a témával kapcsolatos képzést is szerveztek.

II.11.2. Esélyegyenlőségi szempontok érvényesülése Orosháza forprofit szektorának foglalkoztatásában

Az esélyegyenlőségi szempontokat tartalmazó kérdőív a gazdasági élet 30 szereplőjéhez lett eljuttatva, közülük hárman töltötték ki és küldték vissza azt. A három választ adó munkáltató különböző vállalatnagyságot képvisel (5 fő alatt, 50 fő alatt és felett). Ezekből adódóan információikat sem összehasonlítani, sem válaszaikból a város forprofit szektorában az esélyegyenlőség érvényesülésére vonatkozó általános következtetéseket levonni nem lehet, csupán a válaszadók jellemzésébe lehetséges bocsátkozni.

Munkáltatók	**Jusztin és fia Kft.**	**OROS Baromfi-szállító Kft.**	**OROSHÁZA GLAS**
Összes foglalkoztatott száma	**4**	**17**	**177**
Fogyatékossággal élő munkavállalók száma	0	0	0
Roma munkavállalók száma	0	0	0
45 évnél idősebb foglalkoztatottak száma	2	6	9
Nők száma	1	5	27
Pályakezdő foglalkoztatottak száma	0	0	7
Részmunkaidős foglalkoztatottak száma	1	4	5
Bedolgozó munkavállalók száma[6]	3	0	0
Távmunkában foglalkoztatottak száma[7]	1	0	0
Továbbfoglalkoztatott nyugdíjasok száma	0	5	2
GyES-ről, GyED-ről, ápolási díjról visszatérő foglalkoztatottak száma az elmúlt 5 évben (ill. a következő 5 évben)	1	0	4
Felső- és középvezetésben dolgozók száma	1	1	12
ebből a nők száma:	0	0	1
Középfokú iskolai végzettséggel nem rendelkező foglalkoztatottak száma	3	0	103
Középfokú iskolai végzettséggel nem rendelkező foglalkoztatottak szakmai továbbképzése az elmúlt/elkövetkező 5 évben	1/1	0	9/10
Rugalmas munkaidő szervezés, vagy csúsztatott munkaidőkezdés lehetősége[8]	Nem	Nem	Igen
A törvényben meghatározottnál több szabadság biztosítása a munkavállalónak[9]	Nem	Nem	Nem
Munkaidő-kedvezmény biztosítása a foglalkoztatott továbbképzéséhez	Igen	Nem	Igen
GyES-en, GyED-en lévő foglalkoztatottakkal való rendszeres kapcsolattartás	Igen	Nem	Igen
Családi rendezvények szervezése	Igen	Nem	Igen
Egészségvédelmi és kulturális programok szervezése	Igen	Nem	Igen
Törvényben előírt kötelező mértéket meghaladó szociális juttatások biztosítása	Nem	Nem	Nem
Akadálymentesített épületek száma	-	-	-
Infokommunikációs akadálymentesítéssel ellátott épületek száma[10]	-	-	-
Esélyegyenlőségi munkatárs, felelős alkalmazása	Nem	Nem	-
Esélyegyenlőségi képzés tartása	Nem	Nem	-
Új projektek, beruházások megvalósításakor a célcsoport bevonása megtörténik-e?	Igen	Nem	-

[6] A bedolgozó munkáját az általa választott, a munkáltató székhelyétől, telephelyétől elkülönült helyen, saját munkaeszközzel, a foglalkoztató által biztosított anyaggal, önállóan, a foglalkoztató közvetlenirányításával végzi. Munkájához a közös háztartásban élő személyek segítségét is igénybe veheti.

[7] A munkavállaló munkáját rendszeresen az általa választott, a munkáltató székhelyétől, telephelyétől elkülönült helyen és informatikai eszköz útján végzi, melynek eredményét elektronikus eszközzel továbbítja. A szükséges eszközöket a munkáltató köteles biztosítani, valamint utasítási joga a munka elvégzése vonatkozásában teljes körű.

[8] Nem tekinthető rugalmas munkaidőnek, amikor a munkáltató elvárja a munkavállalótól, hogy a teljes munkaidején felül legyen rugalmasan elérhető.

[9] A tanulmányi szabadságot nem itt kell figyelembe venni.

[10] Elektronikus akadálymentesítés (nagykontrasztú honlap tartalmak, felolvasó funkció), jeltolmács alkalmazása, jól hallható, vagy könnyen látható feliratozás, indukciós hurok alkalmazása, stb.)

Egyik munkaadó sem alkalmaz roma, illetve fogyatékossággal élő munkavállalókat. A két kisebb munkáltatónál magasabb a 45 év feletti és a női munkavállalók aránya.

A részmunkaidőben foglalkoztatottak aránya sehol nem haladja meg a 25%-ot, távmunkában, bedolgozói jogviszonyban nincs foglalkoztatás.

Az a két munkáltató, akiknél a középfokú iskolai végzettséggel rendelkező foglalkoztatottak száma meghaladja az 50%-t, figyelmet fordít a dolgozók továbbképzésére, munkaidő-kedvezményt is biztosít számukra.

Szintén két munkáltató foglalkoztat GyES-ről, GyED-ről, ápolási díjról visszatérő dolgozókat. Rendszeres kapcsolattartással, családi rendezvények szervezésével segítik elő, hogy a kisgyermekes szülők kapcsolatban maradhassanak munkahelyükkel, kollégáikkal, ne essenek ki az információáramlásból.

A legnagyobb foglalkoztató biztosítja dolgozói számára a rugalmas munkaidő szervezés, csúsztatott munkaidő kezdés lehetőségét, ezzel a munkában eltöltött idő a családi élettel jobban összehangolható.

Egyik munkáltató sem tud a törvényben előírt kötelező mértéknél több szabadságot, illetve több szociális juttatást biztosítani munkavállalóinak.

A legkisebb munkaadó új telephelyén szociális blokk kiépítésével, akadálymentes bejárat kialakításával segítette elő a foglalkoztatottak esélyegyenlőségének javulását.

II.11.3. Fejlesztési célok

A munkáltatók körében célszerű az esélyegyenlőségre vonatkozó szemlélet elterjesztése, az ilyen szempontú adatgyűjtés szorgalmazása.

Az esélyegyenlőségről szóló 2003. évi CXXV. Törvény 36.§-a szerint az ötven főnél több munkáltatót foglalkoztató költségvetési szervek és a többségi állami tulajdonban álló jogi személyek kötelesek a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII.tv. 70/A §-a szerinti esélyegyenlőségi tervet elfogadni. Ennek megvalósítása szükséges.

II.12. Civil szerveződések az esélyegyenlőség megteremtéséért

2001. május 1-étől a Nagycsaládosok Országos Egyesületének Orosházi Szervezete a NOE Dél- Alföldi Regionális Központja is egyben. A regionális feladatok ellátására 1 főt alkalmaznak főállásban, pályázati támogatással. 230 tagcsalád segítését végzik, 16 csoportban.

Céljuk a jövő generációjáért érzett felelősség, az élet, az anyaság tiszteletére nevelés. A nagycsalád értékeinek felmutatása a társadalom felé, a családok egymást segítő közösséggé szervezése.

Feladatuk a nagycsaládosok érdekképviselete a társadalom életében, segítő programok szervezése az arra rászorulóknak, kulturális és szabadidős programok szervezése családok számára.
Hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerük szerteágazó, mintegy 100 szereplős folyamatos együttműködéssel. Részt vesznek a Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetsége munkájában is.

Szolgáltatásaikkal és rendszeres segítőprogramjaikkal esélyt adnak a nagycsaládban élők számára nehezen vagy egyáltalán el nem érhető szellemi, anyagi javakhoz, programokhoz.
2005 óta, a MÁV Zrt-vel való együttműködés eredményeként évente 6 alkalommal, különvonattal, 90%-os támogatás mellett tudtak eljutni az ország több tájára, a családi kasszát megkímélve a kiadásoktól. Ez igen nagy eredmény, mert a 230 családból igen sok a munkanélküli szülő, és a rokkantnyugdíjas szülők száma is eléri a 30%-t, vagyis közel 80 főt.
Kulturális területen nyújtott támogatásként évente 1 alkalommal 600-700 főt megmozgató nagyszabású rendezvény szervezését és lebonyolítását vállalják fel, az Országos Nagycsaládos Egyesület támogatásával.
A városban élők felé segítő megajánlásuk a 8 hetes nyári játszóházzal és napközivel biztosított értékes gyermekfelügyelet és program. Ez prevenciós munkájuk is egyben, mert nem csak tehermentesíti a gyermekek nyári programszervezése alól a családokat, hanem megakadályozza az egyre nagyobb mértékben jelen lévő fiatalkori csellengést, csavargást, különféle szenvedélybetegségek felé fordulást. Havonta rendszeres szabadidős programjuk a játszóház, mely mindig sok résztvevőt csábít.

Az önkormányzat a tervezés, véleményezés fázisaiban mindig kikéri a véleményüket a döntéshozatal előtt. A Szociális Bizottsági tagság, valamint a Nagycsaládos Egyesület szinte minden fórumra való meghívása azt jelenti számukra, hogy számítanak véleményükre, munkájukra a városban.
A Szociálpolitikai Kerekasztal tanácskozásain a szociális intézmények vezetői jelen vannak, s mivel velük az egyesületnek igen jó kapcsolata van, így minden elhangzott témáról első kézből tájékozódhatnak.
A lakossági fórumokon mindig részt vesznek és javaslattal segítik a munkát. Civil Kerekasztalban működésüket hiányolják, mert szükség lenne rá, ez irányban szeretnének lépéseket tenni.

2006-tól fokozottabban figyelnek a pályázatokra, ha önállóan nincsen lehetőség, akkor konzorciumi partnerséggel kívánják megoldani a mutatkozó lehetőségek kiaknázását. Érdeklődésük főként az egészségvédő, megelőző programok, a foglalkoztatás területén aktivizálódik.

A Mozgáskorlátozottak Orosháza és Vidéke Egyesülete 1989 óta folyamatosan működő, kiemelten közhasznú szervezet. Elnökkel, titkárral és gazdasági vezetővel működő egyesület, összesen 4.500 tagja van az alábbi településekről: Orosháza, Gádoros, Nagyszénás Kardoskút, Kaszaper, Nagybánhegyes, Végegyháza, Békéssámson, Gerendás, Csorvás. A megye harmadik legnagyobb Egyesülete. Az Orosházán fogyatékossággal élők közül 1000 tagja van az Egyesületnek, a nők aránya magasabb. Az életkor tekintetében az 50 év feletti a tagok vannak túlsúlyban.

Céljuk a fogyatékossággal élők érdekvédelme, rehabilitációjuk elősegítése, társadalomba való visszailleszkedésük segítése, életvitelt segítő tanácsadás, valamint jogvédelem.

Tagdíjak befizetéséből, 2007-ben 1,1 mFt állami támogatás mellett, saját ingatlanban működnek. Az épület infrastrukturális kiépítettsége jónak mondható, melyet folyamatosan karbantartanak és fejlesztenek pénzügyi lehetőségeikhez igazodóan.

Az 1000 tagból több aktív korú van, akiknek korlátozott a lehetőségük elhelyezkedni a munkaerő-piacon a megmaradt ép képességeikre építve, mert kevés számukra a foglalkoztatási lehetőség. A még aktív korú tagtársaik számára a hasznosság tudata, az értékteremtés lehetősége lenne a legjobban támogatásra szoruló kiemelt esélyegyenlőségi lehetőség.

A fogyatékossággal élő tagok fogyatékossági típusaira nincsen pontos felmérésük, de jellemzően látás- és mozgásképességében sérült emberek. A tagok igen nagy hányadánál a halmozottan jelentkező fogyatékosság van jelen , pl. testi fogyatékosság, a mozgás- és látáscsökkenés együttes jelenléte. A mozgáskorlátozottságon kívül még sok más betegséggel élnek együtt.

Van már tapasztalatuk foglalkoztatás területén, mint partner otthont adtak 2000-2002-ig egy Kft-nek, amely 8-10 fő folyamatos foglalkoztatását biztosította két éven át. Piacképes terméket állítottak elő, mely megváltozott munkaképességű embertársaiknak életminőségét javító munkalehetőséget teremthetett. Sajnos e lehetőség a foglalkoztató fizetésképtelensége miatt megszűnt. Napjainkban ismét azon dolgoznak, hogy foglalkoztatóvá válhasson az Egyesület.

Részt vesznek a mozgáskorlátozottak gépkocsi beszerzési támogatásának elbírálásában, valamint az akadálymentesítési támogatások odaítélését véleményezők között is számon tartják az egyesületet.

Az egyesület a várossal együttműködve felvállalja a beteg emberek rehabilitációját, ami egy komplex, 10 kezelésből álló kúra teljes költségtérítését, vagy részbeni átvállalását jelenti. Gyopárosfürdő gyógyvize, a fürdő rehabilitációs szolgáltatásai az állapot szinten tartására, az élhetőbb élet biztosításához nagy segítség.

Az új városi beruházások tervezésének, előkészítésének fázisaiban minden tervvel és koncepcióval megismertetik az egyesületet. Kikérik a véleményüket olyan beruházásoknál, ahol fokozottan figyelni kell a mozgáskorlátozottak sajátos szükségleteire. Az információcsere, a kommunikáció folyamatos, a partnerkapcsolat az önkormányzat és az egyesület között jónak mondható.

III. Ütemezés, források, felülvizsgálat

Az esélyegyenlőségi programban szereplő célkitűzések illeszkednek a már elfogadott integrált és ágazati települési tervezési dokumentumokhoz:

- Településfejlesztési koncepció,
- Környezetvédelmi program,
- Regionális hulladékgazdálkodási projekt,
- Turizmusfejlesztési program (benne a Gyopáros az Alföld gyöngye projekt),
- Gazdaságfejlesztési program,
- Kistérségi fejlesztési program (benne a DK-i Kapu projekt).

Az esélyegyenlőségi program helyzetelemzése témakörök szerint épül fel. Minden alfejezetben szerepel a fejlesztési célok bemutatása. A települési esélyegyenlőségi programban szereplő célokat az önkormányzat – középtávon, 2013-ig - kívánja megvalósítani. A projektek elnevezését, tervezett ütemezését és a szükséges források nagyságát a 2. sz. mellékletben található táblázat mutatja be. A projektek megvalósítása az esélyegyenlőségi célcsoportok jobb életkörülményeinek biztosításához járul hozzá.
A jogszabályi kötelezettségekhez kapcsolódó határidők is kiemelésre kerültek az anyagban.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (DAOP 5.1.2./A, DAOP 2.1./A:2F, KEOP 1.2.0.) pályázati kiírásaiban található esélyegyenlőségi útmutatóknak való megfelelés biztosítása érdekében arra biztatjuk az önkormányzatnak és intézményeinek a fejlesztési projektek előkészítésének és megvalósításának minden szakászában:

- a tervezésben,
- a megvalósításban,
- a nyomon követésben és
- az értékelésében

egyaránt érvényesíteniük és érvényesíttetniük kell a meghatározott esélyegyenlőségi szempontokat.
Az esélyegyenlőség, mint horizontális elvárás tehát azt jelenti, hogy minden, a projektek megvalósításával kapcsolatos tevékenység során figyelni kell az adott fejlesztés és/vagy tevékenység nőkre-férfiakra, valamint roma és fogyatékos személyekre, illetve azok csoportjaira gyakorolt hatását.

A program megvalósításához az önkormányzat saját lehetőségei nem elegendőek, szükséges a gazdasági szereplők, a civil szervezetek, valamint a lakosság aktív közreműködése. Szükséges továbbá a partnerségek további erősítése, az önkormányzati forrásbevonó- és megkötő képesség fokozása.

Az önkormányzat vállalja, hogy a saját helyzetét, valamint az intézményeit érintő feladatokat mindenkori anyagi lehetőségei függvényében – költségvetési átcsoportosítások, saját erő, pályázati lehetőségek stb. - végrehajtja, továbbá segíti és támogatja az esélyegyenlőség megvalósulását a város területén más szervezeteknél, valamint más szervezetek által.

Orosháza Komplex Esélyegyenlőségi Programjának végrehajtását 2 évente felül kell vizsgálni és az aktuális helyzethez, lehetőségekhez igazítani.

Mellékletek

1. sz. melléklet Eddig megvalósult esélyegyenlőséget is biztosító beruházások (2001-2006)

Sor-szám	Megnevezés	2001. évi teljesítés	2002. évi teljesítés	2003. évi teljesítés	2004. évi teljesítés	2005. évi teljesítés	2006. évi terv
1	Intézmények tárgyieszköz beszerzése	81 481	22 998	2 551	7 184	152 845	10 000
3	Kórház gép- műszer beszerzés	50 422	49 203	60 054	81 195		47 500
4	Kórház rekonstrukció						10 471
5	Védőnők részére számítógép	2 000					
7	Idősek napköziotthona Szentetornyán						
8	Hajléktalan szálló						
9	Fogyatékosok nappali ellátása	29 386	3 247				
10	Szociális Otthon	19 831		1 624	142 759	117 222	
12	Óvoda áthelyezés, fűtés korszerűsítés						
13	Bajcsy utcai óvoda tető						5 000
14	Előd utcai Óvoda						
15	Könd utcai óvoda		2 500				
16	József Attila Általános Iskola rekonstrukció		1 700	3 768	144 199		
17	Gyógypedagógia és Szakszolg. Intézmény						
18	III. számú Általános Iskola						
19	Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközép Isk.	47 531			12 050	21 908	547 680
20	Kossuth Lajos Közoktatási Intézmény						
21	Rákóczi-telepi iskola		300	12 922			
22	Bácska utcai óvoda					7 096	35 260
23	Eötvös József Általános Iskola	19 950					
24	VI. számú Általános Iskola						
25	Múzeum				11 765	3 053	
26	Zsinagóga rekonstrukció					81 702	126 664
27	Művelődési Központ		3 602	2 107	13 161	267 178	344 682
28	Sportcsarnok, konyha napkollektor					17 999	

2. sz. melléklet Projektek, költségek, ütemezés

Sorszám	A projektek megnevezése	Költség-becslés (mFt)	Ütemezés (Év, negyedév)
1.	Orosháza-Gyopárosfürdő „Az Alföld Gyöngye”- turisztikai nagyprojekt	3 500	2009-2015
2.	Fedett Gyógymedence teljeskörű rekonstrukció és kiszolgáló terek kialakítása	375	2009. I. né. -2010. IV. né.
3.	Orosházi Gyógyfürdő létesítményeinek komplex termálenergia felhasználása	˜600	2009. II. né. – 2011. II. né
4.	Dél-keleti Kapu IV. Többcélú tornacsarnok, bemutató terem, kemping és a terület közműrendszerének végleges kiépítése	˜600	2010. II. né. – 2012. II. né.
5.	Hippoterápia, gyógylovagoltatás, többcélú lovasbázis kiépítése	magántőke	2009. után
6.	Orosházi Kórház fejlesztése, felújítása	˜6 000	2009. IV. né. – 2011. IV. né.
7.	Kossuth Lajos Közoktatási Intézmény komplex fejlesztése – TISZK létesítése	˜1 200	2009. IV. né. – 2011. IV. né.
8.	Környezeti és egészségnevelési Központ kialakítása	350	2010. I. né. – 2012. II. né.
9.	Orosháza Város Általános Iskola Eötvös József tagintézményének integrált fejlesztése	520	2008. II. né. – 2010. I. né.
10.	Liszt Ferenc alapfokú Művészeti Szakiskola felújítása, fejlesztése	A projekt tervezés alatt	2009. után
11.	Óvodák felújítása	A projekt tervezés alatt	2009. után
12.	Integrált városközpont fejlesztés I. ütem	˜1 500 -1 600	2009. I. né. – 2011. I. né.
13.	Hotel Alföld szálloda és környezetének felújítása	magántőke	2008.
14.	Integrált városközpont fejlesztés II. ütem	A projekt tervezés alatt	2009. után
15.	Városháza infrastrukturális fejlesztése, felújítása	A projekt tervezés alatt	2009. után

16.	Integrált, szociális jellegű városrehabilitáció	˜500-600	2011. I. né. – 2013. I. né.
17.	Dél-Kelet-Alföld regionális hulladékkezelési program – városi hulladékátrakó állomás kiépítése	Központi nagyprojekt	2009. után
18.	Orosháza szennyvíz csatornahálózat teljes kiépítése	˜5 500	2008. II. né. – 2013. IV. né.
19.	Orosháza szennyvíztisztító mű korszerűsítése és kapacitás bővítése	1 500	2008. II. né. – 2013. IV. né.
20.	Dél-Alföldi Régió ivóvízminőség-javítási program	˜110 000	˜2015. IV. né.
21.	Csapadékvíz elvezetés	A projekt tervezés alatt	2009. után
22.	Tó- és tókörnyék rehabilitáció	˜1 600 -2 000	2009. II. né. – 2011. II. né.
23.	Zöldterületi program (parkerdő, védősáv telepítése, fásítás)	A projekt tervezés alatt	2009. után
24.	Orosháza északi elkerülő út mentén véderdő telepítés	A projekt tervezés alatt	2009. után
25.	Orosháza déli elkerülő út megépítése	Központi projekt	2012 után
26.	Nagy teherforgalmú utak burkolat felújítása	A projekt tervezés alatt	2010
27.	A városi közlekedés megújítása (gyalogos, kerékpáros, gépjármű közlekedés)	A projekt tervezés alatt	2009 után
28.	Ifjúsági Ház Klub kialakítása	˜60	2011 után
29.	„Éljünk magyarul” Dél-alföldi hagyományok történelmi léptékekben – élhető középkori falu kialakítása	˜400-600	2009 után
30.	Szabadtéri színpad telepítése	˜30	2009 után

3. sz. melléklet Társadalmasítás bemutatása

Cégek címlistája, melyek számára a kérdőívek kiküldésre kerültek 2007. december 3-tól

Fríz-Tej Zrt	Krajcsovicz András	Cég képviselő	5553 Kondoros Csabai út 22.
Gépfarm Szövetkezet	Hanyecz Zoltán	Cég képviselő	5900 Orosháza Kelet u. 19
Guardian Magyarország Kft	Sápi Lajos	Cég képviselő	5900 Orosháza Csorvási út 37.
Guardian Magyarország Kft	Sápi Lajos	Cég képviselő	5900 Orosháza Csorvási út 37.
Guardian Magyarország Kft	Erdősi Zsolt	Cég képviselő	5900 Orosháza Csorvási út 37.
Iniciale Bt	Prazlikné Bor Gabriella	Cég képviselő	5900 Orosháza Thék Endre u. 17.
Iványi Építőmester Kft	Iványi István	Cég képviselő	5900 Orosháza Bajcsy Zs. U. 12.
Jusztin és fia KFT		Cég képviselő	5900 Orosháza Bem u. 6.
Keltető Kft	Kovács Pál	Cég képviselő	5900 Orosháza Alsótanya 47.
Linamar Hungary NYRT	Laskai Zoltán	Cég képviselő	5900 Orosháza Csorvási u. 27
Műszaki Bolt és Szolg-óház	Mészáros József	Cég képviselő	5900 Orosháza Töhötöm u.35.
Nagyné Dr.Lovász Eszter	Lovász Eszter	Cég képviselő	5900 Orosháza Lehel u.41.
OKTÓBER 6. Gazda Kft	Szemenyei Sándor	Cég képviselő	5900 Orosháza Székácsmajor u. 1.
Orosbaromfi SzállítóKFT	Hanyecz zoltán	Cég képviselő	5900 Orosháza Kelet u. 19
Orosfarm Szövetkezet		Cég képviselő	5900 Orosháza
Orosháza " Béke" Agrár-Szövetkezet	Pogonyi Zoltán	Cég képviselő	5900 Orosháza Lehel u.57.
OROSHÁZAGLAS Term. Szolg. Kft.	Pálfai Tamás	Cég képviselő	5900 Orosháza Csorvási u.39.
Orossed Szövetkezet	Bánki H. Dezső	Cég képviselő	5900 Orosháza Alsótanya 47.
Oros Szolg.		Cég képviselő	5900 Orosháza Bónum tanyák 62.
Oros-Union Agro-M Rt.	Bogdánffy Csabáné	Cég képviselő	5900 Orosháza Zöldfa u.1.
OVM-Karsai Zrt	Erdélyi Erika	Cég képviselő	5900 Orosháza Gyártelep u.5.
Pet-Bau Bt	Busa Péter	Cég képviselő	5900 Orosháza Csorvási út 29.
Sára Galvántechnika Kft	Sára Károly	Cég képviselő	5900 Orosháza Gyártelep u. 11.
Speedster Bt	Nagy Zsolt	Cég képviselő	5900 Orosháza Csengeri u. 13.
Vasex Kft	Polyák János	Cég képviselő	5900 Orosháza Török i u. 40.
Vegetáció KFT	Szollár Mihály	Cég képviselő	5900 Orosháza Belsőhosszúsor 2.

Orosháza komplex esélyegyenlőségi program
Orosháza 2007. december 3.
Fókuszcsoportos megbeszélés
Jelenléti ív

Név		Munkahely megnevezése	Elérhetőségek e-mail, fax, telefon	Szakterülete
1.	Szederháti István	Polgármesteri Hivatal	SzederhatiJ@oroshaza.hu	Projekt menedzsment
2.	Lakatos Tibor	Orosháza város Cigány Kisebbségi Önkormányzat	lakatostibor@index.hu 06 30 256 44 52	Közösségfejlesztés
3.	Bicsánszky József	Polgármesteri Hivatal	BicsanszkyJ@oroshaza.hu	Közoktatás, közművelődés, sport
4.	Németh Anikó	Polgármesteri Hivatal	NemethA@oroshaza.hu	Lakásügy

5.	Dénes Tünde	Polgármesteri Hivatal	denest@oroshaza.hu	Szociális ellátás
6.	Széll Györgyné	Városi Önkormányzat Egyesített Szociális Intézménye	eszi@eszi.orosháza.hu	Szociális alap-és szakellátás
7.	Nádasdyné Kunos Éva	Védőnői Szolgálat	nadasdynekunos@freemail.hu 68/ 411-602	0-6 éves korú gyermekek
8.	Haklik József	Siketek és Nagyothallók Helyi Szervezete	haklik@sinosz.hu 06 30 453 99 02	Fogyatékosügy
9.	Tóth György	Vakok és Gyengénlátók Egyesülete Orosházi csoportja	tothgyuri@yahoo.com 06 30 327 33 27	Fogyatékosügy
10.	Dr. Formann István	Német Kisebbségi Önkormányzat	formannistvan@citromail.hu	
11.	Szilágyiné Bella Margit	Nagycsaládosok Egyesülete	neo91@freemail.hu 68/473-965 06 30 612 00 20	Szociális, kulturális, szabadidős tevékenység
12.	Szoboszlai Zsolt	Hat Penna Kft	hatpenna@t-online.hu 06 20 980 39 10	
13.	Cs. Seres Franciska	Hat Penna Kft	szocalapfranci@t-online.hu 06 30 655 92 33	
14.	Kovács Edina	Hat Penna Kft	06 20 965 76 29	

Orosháza komplex esélyegyenlőségi program
Orosháza 2007. december 10.
Fókuszcsoportos megbeszélés
Jelenléti ív

Név		Munkahely megnevezése	Elérhetőségek e-mail, fax, telefon	Szakterülete
1.	Szederháti István	Polgármesteri Hivatal	SzederhatiI@oroshaza.hu	Projekt menedzsment
2.	Lakatos Tibor	Orosháza város Cigány Kisebbségi Önkormányzat	lakatostibor@index.hu 06 30 256 44 52	Közösségfejlesztés
3.	Bicsánszky József	Polgármesteri Hivatal	BicsanszkyJ@oroshaza.hu	Közoktatás, közművelődés, sport
4.	Németh Anikó	Polgármesteri Hivatal	NemethA@oroshaza.hu	Lakásügy
5.	Dénes Tünde	Polgármesteri Hivatal	denest@oroshaza.hu	Szociális ellátás
6.	Széll Györgyné	Városi Önkormányzat Egyesített Szociális Intézménye	eszi@eszi.orosháza.hu	Szociális alap-és szakellátás

Interjúalanyok listája
Az interjúk készítésének időpontja: 2007. december 12-20.

1. Eötvös József Diák és Sportalapítvány
2. Életünkért és Gyermekeinkért Alapítvány
3. Összefogás a fogyatékos gyermekekért alapítvány
4. Gyors, Korszerű Életmentés Alapítvány
5. Az iskola tanulóiért alapítvány
6. Demokrácia, Szolidaritás, Esélyegyenlőség alapítvány
7. BALIOS Informatikai Fejlesztési Kht.
8. Segítő Gondoskodás Alapítvány
9. Kórházi Alapítvány
10.Egy Más jövőÉrt Alapítvány
11.Kistérségi Agrárfejlesztési Alapítvány
12.Esélyegyenlőség Tehetséges Fiatalokért Alapítvány
13.Tiszta Szívvel Egymásért Alapítvány
14.Czina Sándor Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány
15.„Együtt, Egymásért" hajléktalan embereket és csoportokat segítő Közhasznú Alapítvány
16.Nagycsaládosok Egyesülete – Orosháza
17.Orosházi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete
18.Rákóczi telepi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete
19.Mozgáskorlátozottak Orosháza és Vidéke Egyesülete
20.Siketek és Nagyothallók Helyi Szervezete Orosháza
21. Családsegítő Szolgálat

Minden megnevezett szervezetet megkerestünk a megadott e-mail, illetve telefonos elérhetőségeken. Aki nem adott visszajelzést, két megkeresés után tisztelettel tudomásul vettük, hogy nem kíván nyilatkozni, így nem zavartuk tovább.

3) Harmadik fókuszcsoportos egyeztetés, konzultáció 2007. december 20-án : Cs. Seres Franciska, Szederháti István, valamint a beruházói területről építésügyi, és kapcsolódó hatósági feladatot ellátó szakemberek.

4)Negyedik fókuszcsoportos megbeszélés 2008. január 23-án: Cs. Seres Franciska, Szederháti István, Dénes Tünde, továbbá a lakhatás, foglalkoztatás, a sport, a kultúra területét jól ismerő hivatali munkatársak.

4. sz. melléklet Vonatkozó jogszabályok jegyzéke

A Tanács 1083/2006/EK rendelete (2006. július 11.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, a Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról

Az Európai Parlament és a Tanács 771/2006/EK határozata (2006. május 17.) az Esélyegyenlőség mindenki számára európai évéről (2007) – az igazságos társadalom

A Bizottság 68/2001/EK rendelete (2001. január 12.) az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a képzési támogatásokra való alkalmazásáról

2004. évi CXXIII. törvény a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglakoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról

2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

2000. évi LX. törvény a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1958. évi 42. ülésszakán elfogadott 111. számú Egyezmény kihirdetéséről

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról

1993. évi LXXVII. törvény a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

1992. évi XXXVIII. törvény az államháztartásról

1992. évi XXII. törvény a Munka Törvénykönyvéről

1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról

1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmánya (70/A. §)

240/2006. (XI. 30.) Korm. rendelet a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről

1089/2006. (IX. 25.) Korm. határozat a Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlősége Tanács

10/2006. (II. 16.) OGY határozat az új Országos Fogyatékosügyi Programról

97/2005. (XII. 25.) OGY határozat az Országos Területfejlesztési Koncepcióról

96/2005. (XII. 25.) OGY határozat az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepcióról

176/2005. (IX. 2.) Korm. rendelet a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjának, továbbá az akkreditált munkáltatók ellenőrzésének szabályairól

2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról és annak módosításai

362/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának 64/2004 (IV. 15.) Korm. rendelet a területfejlesztés kedvezményezett térségeinek jegyzékéről

1021/2004. (III. 18.) Korm. határozat a romák társadalmi integrációját elősegítő kormányzati programról és az azzal összefüggő intézkedésekről

8/1983. (VI. 29.) EüM-PM együttes rendelet a megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásáról és szociális ellátásáról